

ava

Ervaringen gebruik anticonceptie-spiraal

Rapport voor Stichting Ava

Project: 24066175
Amsterdam, 28 november 2024

© 2024. All rights reserved. Contains Ipsos I&O
confidential and proprietary information and may not
be disclosed or reproduced without the prior written
consent of Ipsos I&O.

3	Onderzoekopzet en leeswijzer
6	Profiel steekproef
9	Conclusies
13	Voor de plaatsing van de spiraal
17	De plaatsing van de spiraal
23	Na de plaatsing van de spiraal
34	Verwijdering van de spiraal
41	Barrières bij plaatsing spiraal
47	Anticonceptieconsults
50	Bijlage

Introductie en aanleiding

Op 16 april 2024 publiceerde de Volkskrant een [opiniestuk](#) over pijnbestrijding bij de plaatsing van de spiraal. De boodschap van de auteurs was: *Neem vrouwen serieus en verbeter de pijnbestrijding.*

Dit opiniestuk was geschreven door Alina Chakh en Eva de Goeij van Stichting Ava. Stichting Ava is de landelijke cliëntenorganisatie die zich inzet voor de belangen van vrouwen, trans en non-binaire personen met een baarmoeder in de reproductieve leeftijd.

Naar aanleiding van dit artikel en de reacties die zij hierop kregen, heeft Stichting Ava aan Ipsos I&O gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar de ervaringen van vrouwen die een hormoon- of koperspiraal hebben gebruikt in de afgelopen vijf jaar.

Dit onderzoek richt zich voornamelijk op de ervaringen van vrouwen tijdens de plaatsing van de spiraal, de pijnbeleving zowel tijdens als na de plaatsing, en tijdens de verwijdering van de spiraal.

Daarnaast kijken we naar de redenen waarom sommige vrouwen in dezelfde periode ervoor hebben gekozen geen spiraal te gebruiken, om zo barrières en zorgen te identificeren die hen mogelijk weerhouden van het gebruik van deze anticonceptiemethode.

In dit rapport gaan we in op de uitkomsten van het onderzoek. Neem voor meer informatie over dit onderzoek contact op met:

Maren Hekkema
Onderzoeker
maren.hekkema@ipsos.com

Sander Nieuwkerk
Onderzoeksmanager
sander.nieuwkerk@ipsos.com

Onderzoeksopzet en leeswijzer

Onderzoeksopzet

Methodie

- De gegevens in dit rapport zijn gebaseerd op een onlineonderzoek van Ipsos I&O. De steekproef is getrokken uit het I&O Research Panel. Panelleden kregen een uitnodiging voor het onderzoek en konden middels een link naar een website de vragenlijst online invullen.
- Het onderzoek is uitgevoerd van 11 oktober tot en met 22 oktober 2024.
- In het onderzoek is zoveel mogelijk gebruikgemaakt van gevalideerde vragen. Voor de vragen met betrekking tot de ervaren pijn zijn **pijnscores** toegepast op een schaal van 0 tot 10. Deze benadering heeft als doel de subjectieve ervaring van pijn objectiever te maken en maakt het mogelijk de pijn kwantitatief te meten.
- Respondenten waren niet verplicht om antwoord te geven op de vragen in het onderzoek. Hierdoor verschilt de basis soms per vraag. Onderaan elke pagina staat vermeld hoeveel respondenten de betreffende vraag hebben beantwoord.

Doelgroep en steekproef

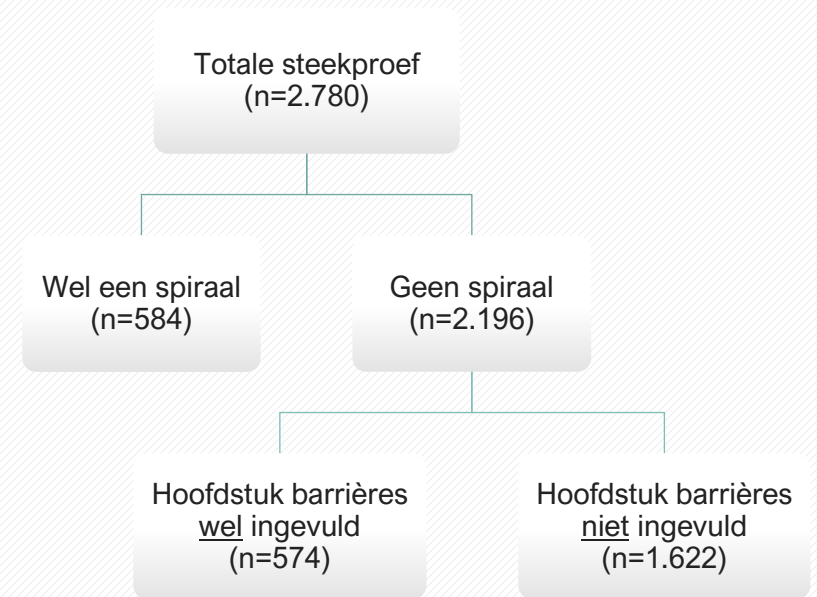
In totaal zijn n=2.780 vrouwen tussen de 18-49 jaar gestart met de vragenlijst. Op basis van de eerste vraag ('Welke anticonceptie heeft u de afgelopen vijf jaar gebruikt?'), werd de steekproef onderverdeeld in twee (doel)groepen:

1. Vrouwen tussen de 18-49 jaar die in de afgelopen vijf jaar een koper- of hormoonspiraal hebben gebruikt (n=584).
2. Vrouwen tussen de 18-49 jaar die in de afgelopen vijf jaar geen koper- of hormoonspiraal hebben gebruikt (n=2.196).
 - Hiervan kreeg een deel (n=574) vragen over mogelijke barrières omtrent de keuze voor een spiraal voorgelegd. Nadat we hiervoor ons streefaantal hadden bereikt, werden de overige respondenten (n=1.622) uitgescreend.

De indeling van de steekproef en de groepsgroottes worden hiernaast in de vorm van een boomdiagram weergegeven. Achtergrondkenmerken van de steekproef staan op pagina 7. Jonge vrouwen (18-24) en laag opgeleide vrouwen zijn ondervetegenwoordigd in de steekproef. Hierdoor zijn resultaten voor deze subgroepen indicatief.

Ervaringen van trans en non-binaire mensen met een baarmoeder vielen buiten de scope van het onderzoek.

Boomdiagram steekproef

ava

Onderzoeksopzet en leeswijzer

Leeswijzer

Weging en representativiteit

- Afwijkingen tussen de samenstelling van de steekproef en de samenstelling van de Nederlandse vrouwelijke bevolking van 18 tot en met 49 jaar op de kenmerken leeftijd en regio zijn door middel van een weging gecorrigeerd. Hiermee is de totale steekproef (n=2.780) representatief op deze kenmerken.
- Aangezien er geen ideaalcijfers beschikbaar zijn over het gebruik van spiralen in de afgelopen vijf jaar, is op dit aspect geen weging toegepast.

Analyses en nauwkeurigheid

- In het rapport worden naast de resultaten op totaalniveau, ook verschillen tussen subgroepen geanalyseerd met behulp van chi-kwadraattoetsen. Enkel verschillen tussen subgroepen die relevant en significant ($p < .05$) zijn, worden in het rapport beschreven.
- Chi-kwadraattoetsen zijn relatief eenvoudig uit te voeren en bieden snel inzicht in verschillen. Het is echter mogelijk dat bepaalde verschillen in dit onderzoek het gevolg zijn van onderliggende factoren, waarvoor de toetsen geen controle bieden. Stichting Ava en de Universiteit Utrecht overwegen in de toekomst dieper in te gaan op mogelijke onderliggende verklaringen en verbanden.
- De onnauwkeurigheidsmarges bij dit onderzoek (uitgaande van een betrouwbaarheidsinterval van 95%) lopen uiteen van ongeveer 1% tot ongeveer 4%.

Overig

- De percentages in deze rapportage worden afgerond op hele cijfers. Hierdoor tellen de percentages in sommige figuren en tabellen op tot 99% of 101%.
- De open antwoorden in het rapport vormen een bloemlezing van alle verstrekte open antwoorden op de betreffende vragen.

ava

© 2024

Profiel steekproef

Ongewogen aantallen per achtergrondkenmerk

Leeftijd	Totaal	Wel spiraal	Geen spiraal
18-24 jaar	94	41	53
25-34 jaar	506	295	221
35-49 jaar	558	248	310

Opleiding	Totaal	Wel spiraal	Geen spiraal
Laag	60	14	46
Midden	302	102	200
Hoog	792	467	325

Inkomen	Totaal	Wel spiraal	Geen spiraal
Onder modaal	160	72	88
Midden inkomen	557	287	270
Boven modaal	111	184	295

Regio	Totaal	Wel spiraal	Geen spiraal
3 grote steden	95	54	41
West excl. 3 grote steden	313	148	165
Noord (GR, FR, DR)	132	63	69
Oost (OV, GD, FL)	323	164	159
Zuid (ZL, NB, LB)	293	155	138

Etniciteit	Totaal	Wel spiraal	Geen spiraal
Geen migratieachtergrond	1.029	518	511
Niet-Westerse achtergrond*	56	28	28
Westerse achtergrond**	72	38	34

Wel spiraal: Vrouwen die in de afgelopen 5 jaar een koper- of hormoonspiraal hebben gehad als anticonceptie (n=584).

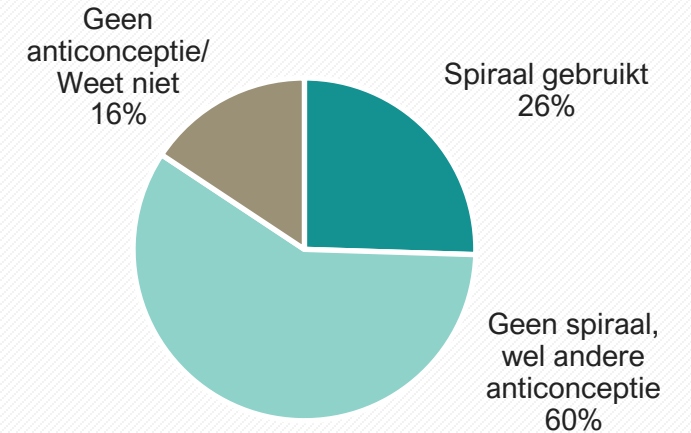
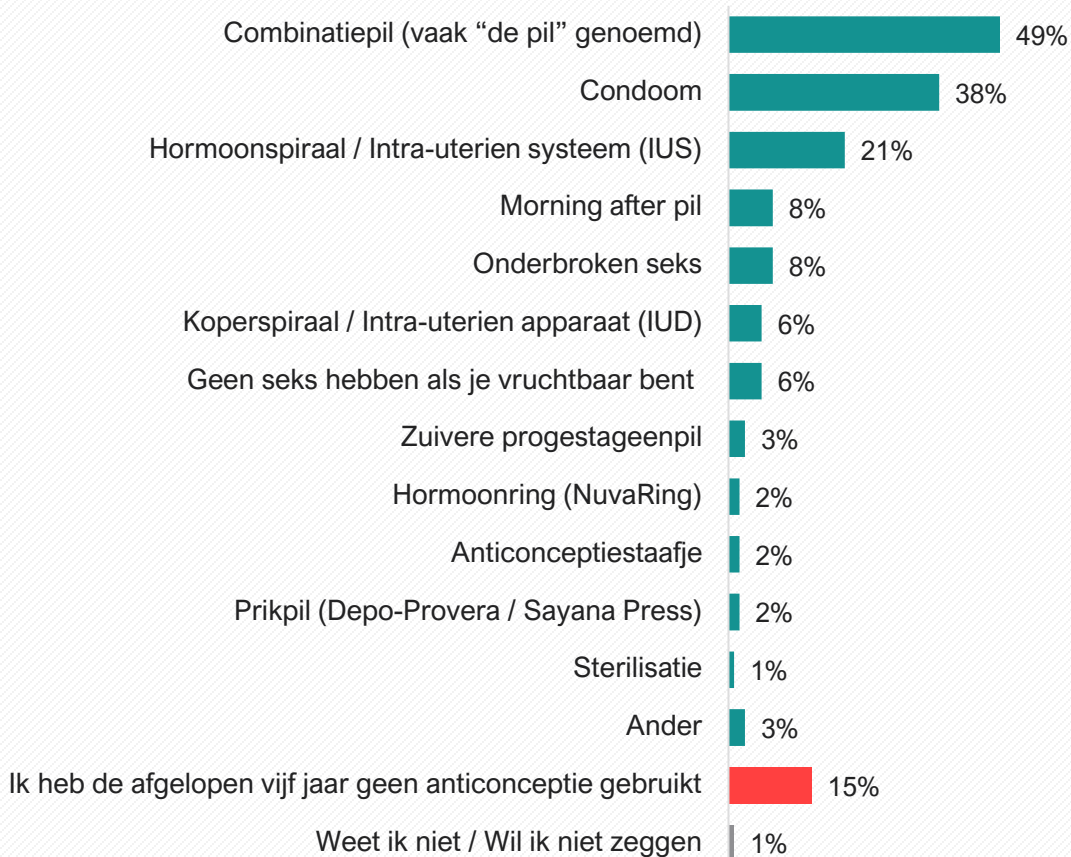
Geen spiraal: Vrouwen die niet in de afgelopen 5 jaar een koper- of hormoonspiraal hebben gehad als anticonceptie (n=574).

**Niet-westerse achtergrond: Persoon met als migratieachtergrond een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.*

***Westerse achtergrond: Persoon met als migratieachtergrond een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, en Indonesië en Japan.*

De combinatiepil en het condoom zijn de meest gebruikte anticonceptiemethoden onder vrouwen; kwart gebruikt(e) spiraal

Gebruik anticonceptie afgelopen 5 jaar

- Jonge vrouwen (18-24) hebben in de afgelopen vijf jaar minder vaak gebruik gemaakt van een hormoon- of koperspiraal als anticonceptiemiddel in dan vrouwen in de oudere leeftijdscategorieën (17% vs. 25-34: 29%; 35-49: 27%).

Conclusies

ava

Conclusies onderzoek

Samenvatting

Naast de combinatiepil (49%) en het condoom (38%), is de spiraal een van de meest gebruikte anticonceptiemiddelen door vrouwen. Een kwart van de vrouwen tussen de 18 en 49 jaar (26%) gebruikt(e) de spiraal in de afgelopen vijf jaar.

Over het algemeen voelden vrouwen zich op hun gemak bij de zorgverlener die de spiraal plaatste. Toch ervaarde de helft (52%) ernstige tot ondraaglijke pijn tijdens de plaatsing. Jongere vrouwen (35 en jonger) en vrouwen die nog geen (vaginale) bevalling hadden gehad voorafgaand aan de plaatsing, beoordeelden de plaatsing vaker als zeer pijnlijk.

De pijn beperkt zich niet alleen tot de plaatsingsprocedure. Een derde van de vrouwen (33%) ondervond nog ernstige tot ondraaglijke pijn in de eerste uren na de plaatsing. Een kwart van hen (27%) blijft zelfs langer dan drie dagen met deze pijn kampen. Hoe jonger vrouwen waren, hoe meer pijn zij in de eerste uren na de plaatsing ervoeren en hoe langer deze pijn aanhield.

Bovendien ondervonden vier op de tien vrouwen (40%) vasovagale klachten tijdens of na de plaatsing van de spiraal, zoals misselijkheid en duizeligheid. Maar ook flauwvallen kwam bij bijna één op de tien vrouwen (7%) voor.

Daarnaast bleek het verwijderen van de spiraal voor veel vrouwen pijnlijk: ongeveer de helft (48%) ervoerde minimaal matige pijn en een op de vijf (23%) rapporteerde ernstige tot ondraaglijke pijn. Daarbij stelt één op de tien vrouwen (11%) die hun spiraal nog niet heeft laten verwijderen dit uit vanwege de vrees voor pijn tijdens de verwijderingsprocedure.

(Angst voor de) pijn speelt ook een rol bij vrouwen die geen gebruik hebben gemaakt van een spiraal in de afgelopen vijf jaar: drie op de tien vrouwen (29%) uit deze groep hebben niet voor deze vorm van anticonceptie gekozen vanwege angst voor de pijn tijdens en/of na de plaatsing en/of de verwijdering hiervan. Voor jongere vrouwen (35 en jonger) speelt de angst voor pijn een grotere rol dan bij oudere vrouwen.

ava

© 2024

i&o

10

Conclusies (1/2)

1.

Gebruik en ervaringen met anticonceptiemethoden

- Het gebruik van anticonceptiemethoden varieert sterk onder Nederlandse vrouwen, waarbij de combinatiepil en het condoom de meest voorkomende anticonceptiemethoden zijn.
- De spiraal wordt ook relatief vaak gebruikt als anticonceptiemiddel, 21% van de vrouwen heeft in de afgelopen vijf jaar een hormoonspiraal gebruikt en 6% de koperspiraal. Met name onder vrouwen tussen de 25-34 en 35-49 jaar is de spiraal relatief veel gebruikt in de afgelopen vijf jaar. Jongere vrouwen in de leeftijdscategorie 18-24 hebben in de afgelopen vijf jaar minder vaak gebruikgemaakt van de spiraal als anticonceptiemiddel.
- Voordat zij een anticonceptiemethode kiezen, raadpleegden zeven op de tien vrouwen een zorgverlener voor een anticonceptieconsult waarbij zij informatie, begeleiding en advies kregen van een zorgverlener. De huisarts is hiervoor veruit het meest geraadpleegd.
- Deze anticonceptieconsults worden overwegend positief beoordeeld, maar variëren sterk per zorgverlener die het consult heeft gegeven. De consults van verloskundigen worden het best beoordeeld.

2.

Plaatsing van de spiraal

- Zes op de tien vrouwen die een spiraal hebben laten plaatsen, hebben dit laten doen door hun huisarts. Ze kozen hier voornamelijk voor uit praktische overwegingen, al speelde voor één op de vijf vrouwen de kosten een rol voor het kiezen van de huisarts voor deze ingreep.
- De ervaring van vrouwen die een spiraal hebben laten plaatsen, varieert onderling sterk. Driekwart van de vrouwen voelde zich op hun gemak bij de zorgverlener die hun spiraal plaatste, tegenover één op de tien die zich (helemaal) niet op hun gemak voelde. Jongere vrouwen (18-24 jaar) en vrouwen die niet bevallen waren voorafgaand aan de plaatsing van de spiraal voelden zich het minst vaak op hun gemak.
- De mate van pijn die vrouwen voelden tijdens de ingreep is veruit de meest genoemde reden door vrouwen wanneer zij zich ongemakkelijk voelden bij de zorgverlener die hun spiraal plaatste.
- Vrouwen die zich op hun gemak voelden tijdens de ingreep, gaven met name aan dat dit kwam door de manier waarop de zorgverlener zich opstelde, waaronder de professionaliteit, de communicatie, de uitleg en informatie en de houding van de zorgverlener.
- De meeste vrouwen kregen pijnbestrijding geadviseerd voorafgaand aan de plaatsing, waarbij paracetamol het meest werd aanbevolen, gevolgd door ibuprofen.
- Desondanks ervaaarde de helft van de vrouwen die in de afgelopen vijf jaar een spiraal heeft laten plaatsen, ernstige tot ondraaglijke pijn tijdens de procedure. Dit was vooral het geval bij jongere vrouwen (18-24 jaar) en degenen die nog niet bevallen waren. Bovendien ondervonden vier op de tien vrouwen vasovagale klachten, zoals misselijkheid en duizeligheid, tijdens of na de plaatsing van de spiraal. Maar ook flauwvallen kwam bij bijna één op de tien vrouwen voor.

Conclusies (2/2)

3.

Pijnervaring spiraal en invloed op functioneren

- De helft van de vrouwen ervaarde in de eerste uren na de plaatsing van de spiraal ernstige tot ondraaglijke pijn. Deze pijn is nog heviger bij vrouwen die nog niet bevallen zijn en jongere vrouwen tussen de 18 en 24 jaar.
- Ook hangt de mate van pijn die vrouwen ervoeren tijdens de plaatsing van de spiraal samen met de mate van pijn die zij in de eerste uren na de plaatsing voelden.
- Hoewel de meeste vrouwen binnen drie dagen van de pijn herstelden, heeft een kwart van hen langer last. Voor één op de zes vrouwen zorgde deze pijn voor (ernstige) belemmeringen in hun functioneren in de eerste periode na de plaatsing, waaronder de beperkingen in het uitoefenen van hun werk, sport, en sociale activiteiten.
- Jongere vrouwen (18-24 jaar) ervaren niet alleen meer pijn gedurende langere tijd na de spiraalplaatsing, maar deze pijn heeft ook een grotere impact op hun dagelijkse functioneren. Voor 25% van de jongste groep heeft de pijn een zeer grote invloed op hun activiteiten in de periode na de plaatsing, vergeleken met 21% van de vrouwen van 25 tot 34 jaar en slechts 8% van de vrouwen van 35 tot 49 jaar.

4.

Verwijdering van de spiraal

- Drie op de vijf vrouwen ervoerden/ervaren angst voor de verwijdering van hun spiraal. Deze angst is sterker aanwezig bij vrouwen die nog niet bevallen waren voor de plaatsing en bij jongere vrouwen (18-24 jaar).
- Vrouwen die tijdens de plaatsing veel pijn ondervonden, zijn vaker bang voor pijn bij de verwijdering in vergelijking met degenen die slechts matige of geen pijn ervoeren.
- De ervaringen met pijn tijdens de verwijdering van de spiraal variëren: een kwart van de vrouwen ervoerde ernstige tot ondraaglijke pijn. De mediane pijnscore tijdens de verwijdering (4) is lager dan tijdens de plaatsing (7).
- De mate van angst voor pijn bij het verwijderen van de spiraal hangt sterk samen met de ervaren pijn tijdens de verwijdering: bijna de helft van de vrouwen met veel angst meldde ernstige tot ondraaglijke pijn bij de verwijdering, terwijl dit 8% was bij vrouwen met weinig angst.
- Onder vrouwen die hun spiraal nog niet hebben verwijderd, stelt één op de tien dit uit vanwege angst voor de pijn.
- Hoewel vasovagale klachten zoals duizeligheid en misselijkheid minder vaak voorkomen na de verwijdering dan tijdens de plaatsing, had één op de zes vrouwen hier last van tijdens en/of na de verwijdering.

5.

Barrières spiraalgebruik

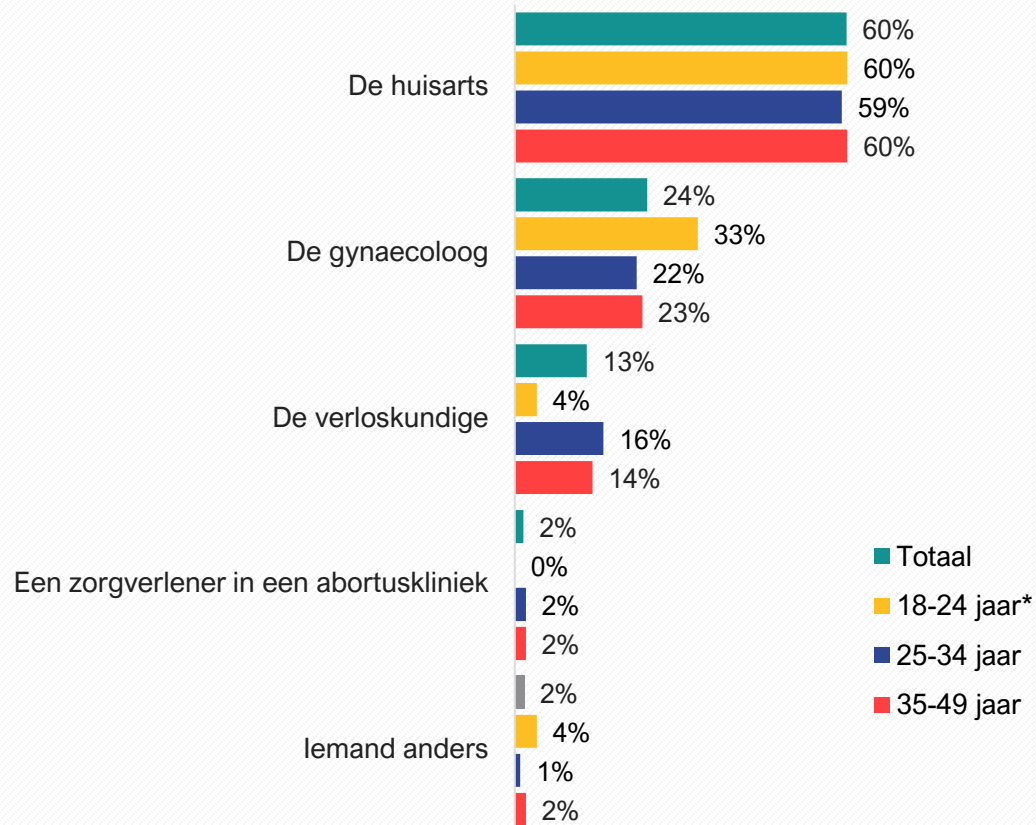
- De angst voor pijn en negatieve ervaringen vormen voor drie op de tien vrouwen die geen spiraal hebben gebruikt in de afgelopen vijf jaar belangrijke barrières voor het gebruik hiervan. Jongere vrouwen zijn gevoeliger voor deze zorgen, met bijna de helft die angst voor pijn als reden aangeeft om geen spiraal te gebruiken.
- Eén op de vier vrouwen die momenteel geen spiraal gebruiken, zouden dat wel overwegen als er sterkere pijnbestrijding beschikbaar zou zijn. Dit is met name het geval onder jonge vrouwen van 18 tot 24 jaar; 43% van hen zou waarschijnlijk tot zeker een spiraal overwegen als er betere pijnbestrijdingsopties beschikbaar zouden zijn.
- Onder vrouwen die in de afgelopen vijf jaar een spiraal hebben gebruikt, overweegt één op de vijf vrouwen niet nog eens een hormoon- of koperspiraal te laten plaatsen.

Voor de plaatsing van de
spiraal

Voor de plaatsing van de spiraal

Drie op de vijf vrouwen hebben hun spiraal laten plaatsen door de huisarts. Een kwart heeft dit bij de gynaecoloog laten doen

Plaatsing van de spiraal

- Vrouwen van 25 tot 49 jaar laten hun spiraal vaker door een verloskundige plaatsen: 16% (25-34 jaar) en 14% (35-49 jaar) tegenover 4% in de groep van 18-24 jaar. Dit komt mogelijk doordat 25+'ers vaker al bevallen zijn.
- Vrouwen die bevallen zijn voorafgaand aan de plaatsing van hun spiraal, hebben hun spiraal veel vaker door de verloskundige laten plaatsen dan vrouwen die daarvoor niet zijn bevallen.
- Bij vrouwen die een hormoonspiraal hebben, is deze in 63% van de gevallen door de huisarts geplaatst. Voor de koperspiraal is het percentage iets lager; daar heeft de huisarts de spiraal in 46% van de gevallen geplaatst.
- Vergeleken met vrouwen met een hormoonspiraal, laten vrouwen met een koperspiraal deze vaker door de verloskundige plaatsen: 19% tegenover 11%.

B2. Wie heeft bij u een spiraal geplaatst?

Basis: Vrouwen die in de afgelopen 5 jaar een spiraal hebben gehad (n=584).

*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

Redenen keuze zorgverlener: prijs en snelheid van belang bij keuze voor huisarts, doorverwijzing en deskundigheid voor gynaecoloog en gemak (na bevalling) en vertrouwen vaak genoemde reden bij verloskundige

Redenen voor keuze zorgverlener spiraalplaatsing

Huisarts

“Arts die ik ken en het vaakste zie. Het is een vrouw.”

“Bekend, dichtbij en makkelijk in te plannen.”

“Die heeft mij het advies gegeven en gaf aan dit gewoon zelf te kunnen.”

“Dit was het makkelijkste en het snelste.”

“Ik dacht dat het alleen daar kan.”

“Ik had geen keus. De gynaecoloog was niet nodig zei de huisarts.”

“Kon snel en werd vergoed door de verzekering.”

“Was sneller dan de gynaecoloog.”

Gynaecoloog

“Betrouwbaarheid en deskundigheid.”

“De huisarts kreeg het door de ligging van mijn baarmoeder niet voor elkaar. Na twee pogingen doorverwezen.”

“Eerdere ervaring bij huisarts was onprettig. Bij gynaecoloog heb je goede stoel en meer ervaring.”

“I.v.m. endometriose specialistische zorg.”

“Meeste ervaring en nog nooit bevallen voor die tijd dus minste risico.”

“Mijn huisarts kon dit niet. Deze deed dit alleen bij vrouwen die al eens bevallen waren en dit was niet van toepassing op mij.”

“Omdat het bij de huisarts niet lukte.”

Verloskundige

“Die doen dit vaker dan mijn huisarts, hebben fijne apparatuur (eendenbek) en maken meteen een echo erna om te checken.”

“Dit werd aangeboden na de bevalling en er is een vertrouwensband waardoor het niet ongemakkelijk aanvoelt.”

“Geen goede ervaring met huisarts en voor de gynaecoloog moest ik betalen.”

“Goede ervaringen van bekenden.”

“Makkelijk en nog bekend van de zwangerschappen.”

“Omdat mijn huisarts mij hiernaartoe heeft doorverwezen.”

“Prettig contact na mijn zwangerschap.”

B2a. Waarom heeft u voor deze zorgverlener gekozen om uw spiraal te laten plaatsen?

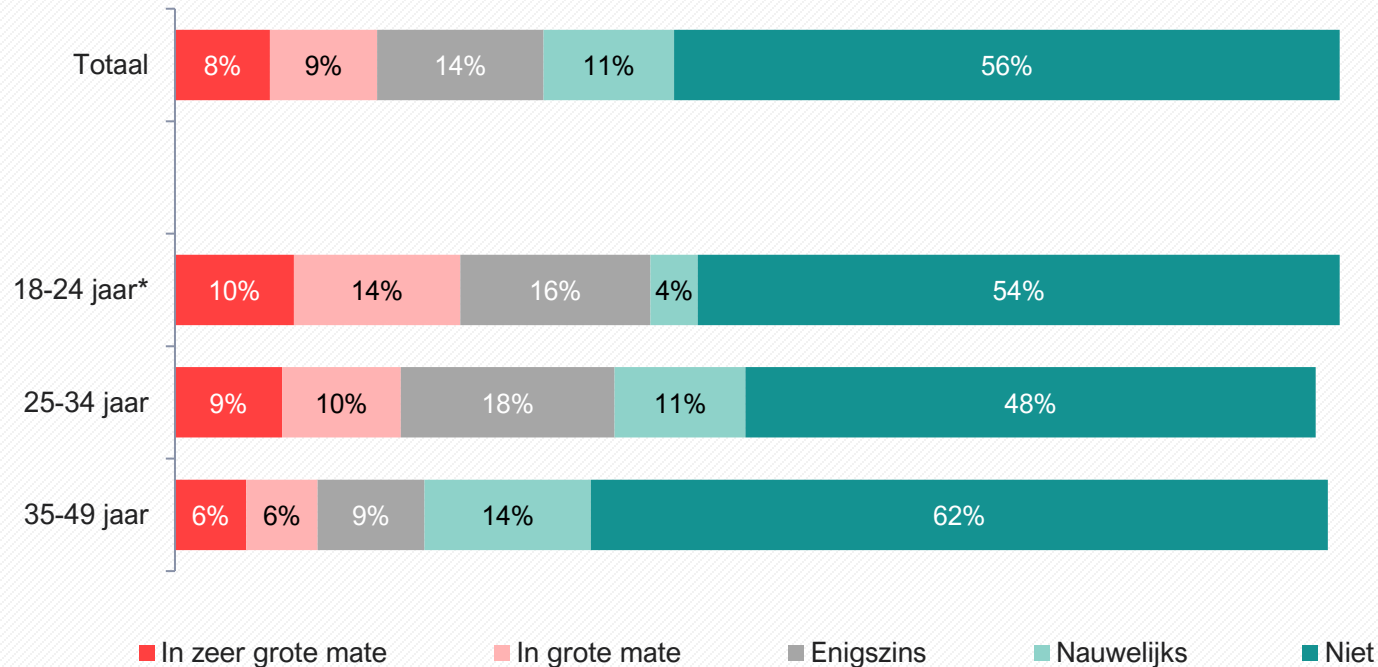
Basis: Vrouwen die in de afgelopen 5 jaar een spiraal hebben gehad (n=584).

De getoonde antwoorden zijn een selectie van het totaal gegeven antwoorden.

Voor de plaatsing van de spiraal

Voor de meeste vrouwen die hun spiraal door de huisarts lieten plaatsen, waren kosten geen belangrijke factor, maar voor drie op de tien speelden de kosten wel in (zeer) grote mate een rol in hun besluit

Meespelen van kosten bij plaatsing spiraal door huisarts

- Voor vrouwen in de leeftijdsgroep van 35 tot 49 jaar speelden de kosten voor het plaatsen van een spiraal door de huisarts het minst vaak een rol. Voor 76% van deze groep waren de kosten namelijk niet of nauwelijks een factor, vergeleken met 57% van de 18-24-jarigen en 59% van de 25-34-jarigen.

B3. U heeft aangegeven dat de huisarts uw spiraal heeft geplaatst. In hoeverre hebben de kosten een rol gespeeld in uw keuze om de spiraal door de huisarts te laten plaatsen?

Basis: Vrouwen waarbij de huisarts de spiraal heeft geplaatst (n=344).

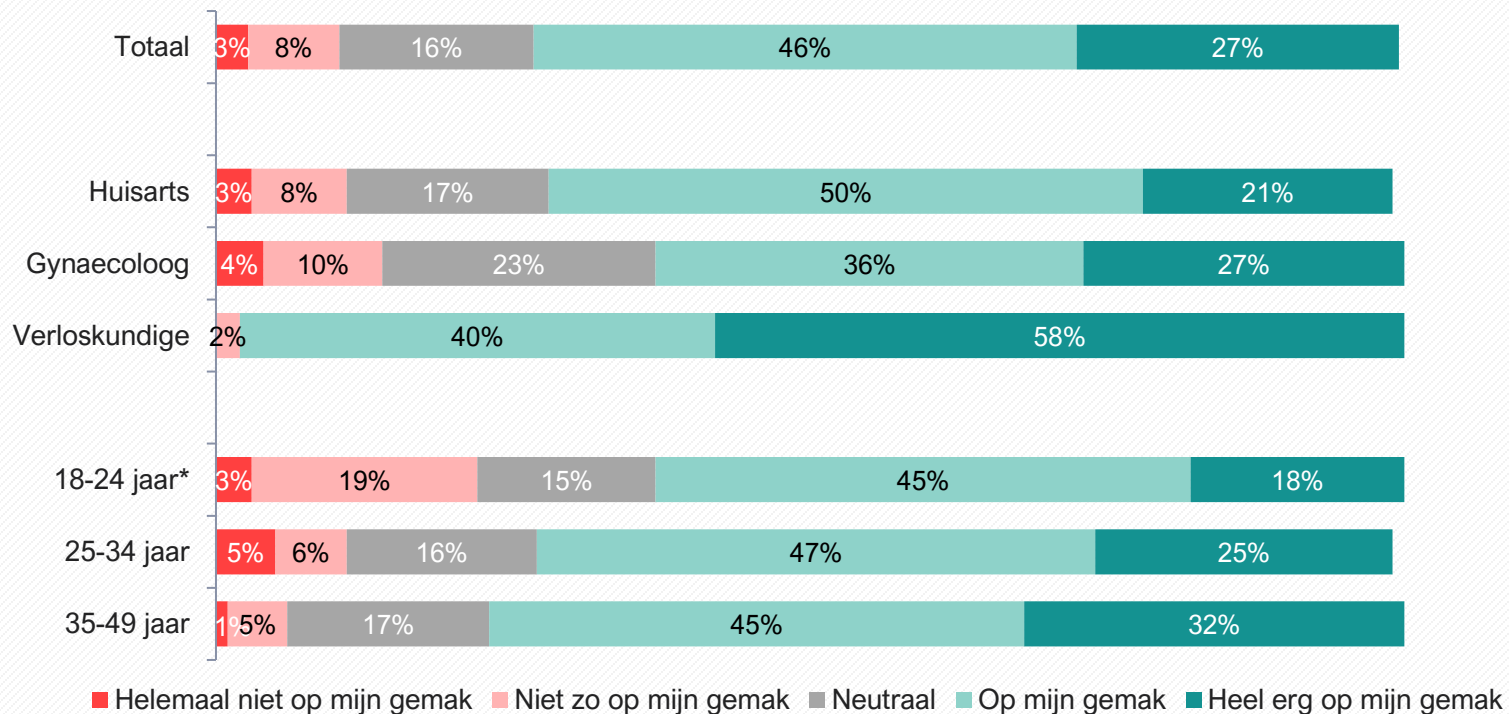
Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

De plaatsing van de spiraal

Driekwart van de vrouwen voelde zich comfortabel bij de zorgverlener tijdens het plaatsen van hun spiraal, terwijl één op de tien zich (helemaal) niet comfortabel voelde

Op het gemak zijn bij plaatsing spiraal

- Vrouwen die hun spiraal bij de verloskundige hebben laten plaatsen, voelden zich relatief vaak op hun gemak bij de zorgverlener.
- Onder jonge vrouwen (18-24) ligt het aandeel dat zich op hun gemak voelden bij hun zorgverlener lager dan vrouwen in de leeftijdscategorie 35-49 jaar (63% vs. 77%).
- Vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal voelden zich vaker op hun gemak bij de spiraalplaatsing dan vrouwen die niet bevallen zijn (81% vs. 69%). Vrouwen die geen bevalling hebben gehad, voelden zich daarentegen vaker ongemakkelijk (14% vs. 2%).

B4. In hoeverre voelde u zich op uw gemak bij de zorgverlener die uw spiraal heeft geplaatst?

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583); bij de huisarts (n=344); bij de gynaecoloog (n=135); bij de verloskundige (n=85).

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

De mate waarin vrouwen zich comfortabel voelden tijdens het plaatsen van de spiraal, hangt sterk samen met hoe de zorgverlener zich opstelde

Redenen op het gemak voelen bij plaatsing van de spiraal

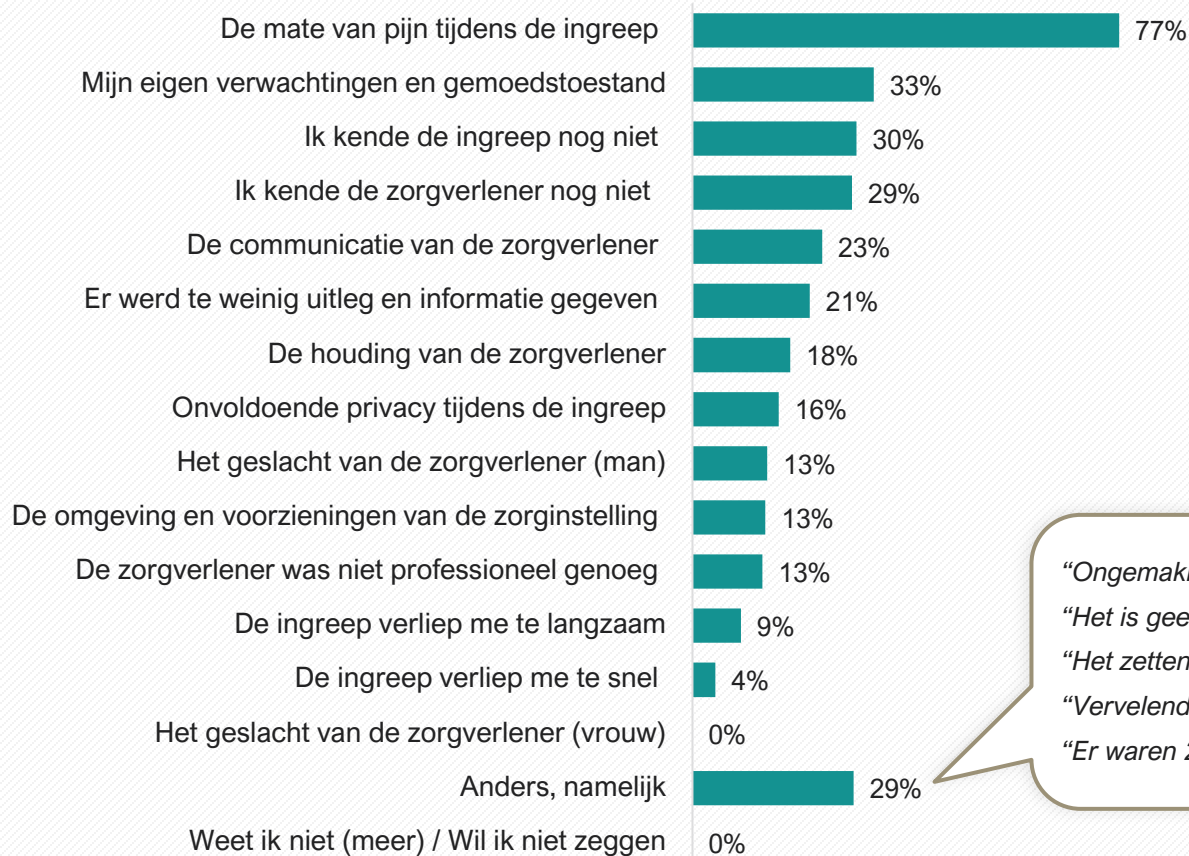

- De professionaliteit, communicatie en houding van de zorgverlener en de gegeven uitleg en informatie tijdens de ingreep zijn de meest genoemde redenen waarom vrouwen zich comfortabel voelden bij de plaatsing.
- Voor vrouwen onder de 34 jaar speelde het vrouwelijk geslacht van de zorgverlener een grotere rol bij hun gevoel van gemak, vergeleken met oudere vrouwen.
- Voor jonge vrouwen (18-24 jaar) speelde de communicatie en de professionaliteit van de zorgverlener, de gegeven uitleg en informatie en de snelheid van de ingreep vaker een rol in hun gevoel van comfort bij de plaatsing dan vrouwen van 25 jaar of ouder.
- Vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal voelden zich vaker comfortabel bij de zorgverlener door bekendheid met de zorgverlener dan vrouwen die niet bevallen zijn (58% vs. 40%), de ingreep (46% vs. 30%), en hun eigen verwachtingen en gemoedstoestand (41% vs. 25%) dan vrouwen die niet bevallen zijn. Onder vrouwen die niet bevallen zijn, was de houding van de zorgverlener vaker van belang (60% vs. 47%).

B5. U geeft aan zich (helemaal) op uw gemak te hebben gevoeld bij de zorgverlener die uw spiraal heeft geplaatst. Hoe kwam het dat u zich op uw gemak voelde? Meerdere antwoorden mogelijk.
Basis: Vrouwen die zich (heel erg) op hun gemak voelden bij plaatsing spiraal (n=428).

De pijn tijdens de procedure is de voornaamste reden die vrouwen noemen voor hun ongemak bij de zorgverlener die hun spiraal plaatste

Redenen niet zo/helemaal niet op het gemak voelen bij plaatsing van de spiraal

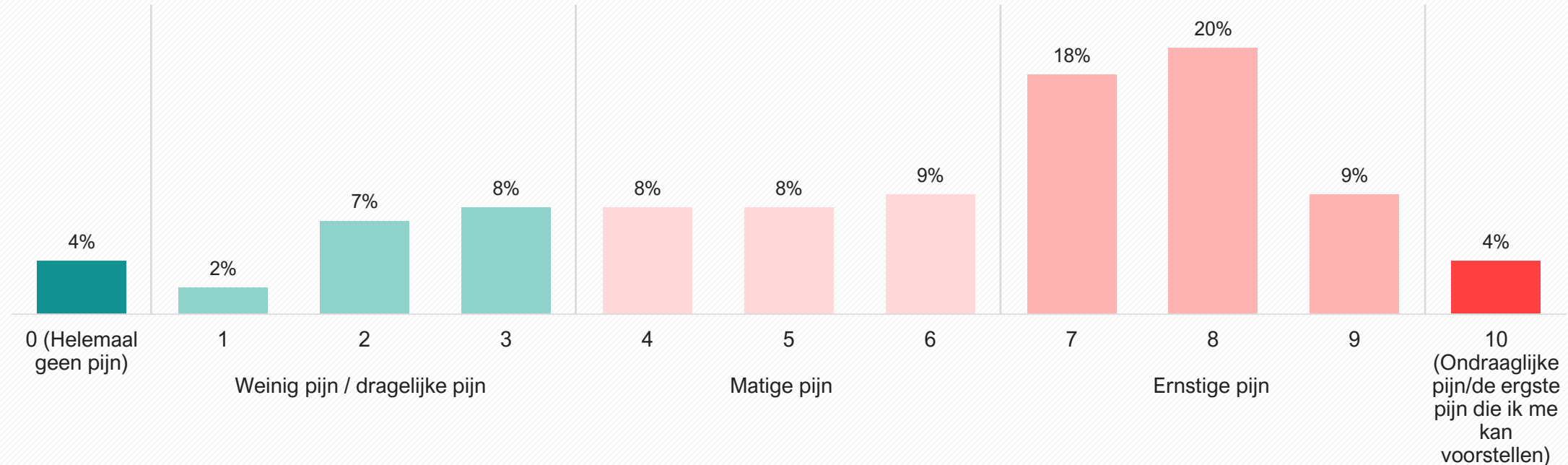
- Voor één op de drie vrouwen waren hun eigen verwachtingen en gemoedstoestand en onbekendheid met de ingreep en de zorgverlener redenen voor ongemak tijdens de ingreep.

“Ongemakkelijk om in zo'n stoel te liggen.”
“Het is geen pretje om zo open en bloot te liggen.”
“Het zetten ging erg moeizaam.”
“Vervelende ervaring bij de plaatsing van mijn eerste spiraal.”
“Er waren 2 zorgverleners (een in opleiding).”

B6. U geeft aan zich niet zo/helemaal niet op uw gemak te hebben gevoeld bij de zorgverlener die uw spiraal heeft geplaatst. Hoe kwam het dat u zich niet op uw gemak voelde? Meerdere antwoorden mogelijk.
Basis: Vrouwen die zich niet zo/helemaal niet op hun gemak voelden bij plaatsing spiraal (n=53).

Bijna alle vrouwen ervaren pijn tijdens spiraalplaatsing; helft van vrouwen ervaart zelfs ernstige tot ondraaglijke pijn bij plaatsing spiraal

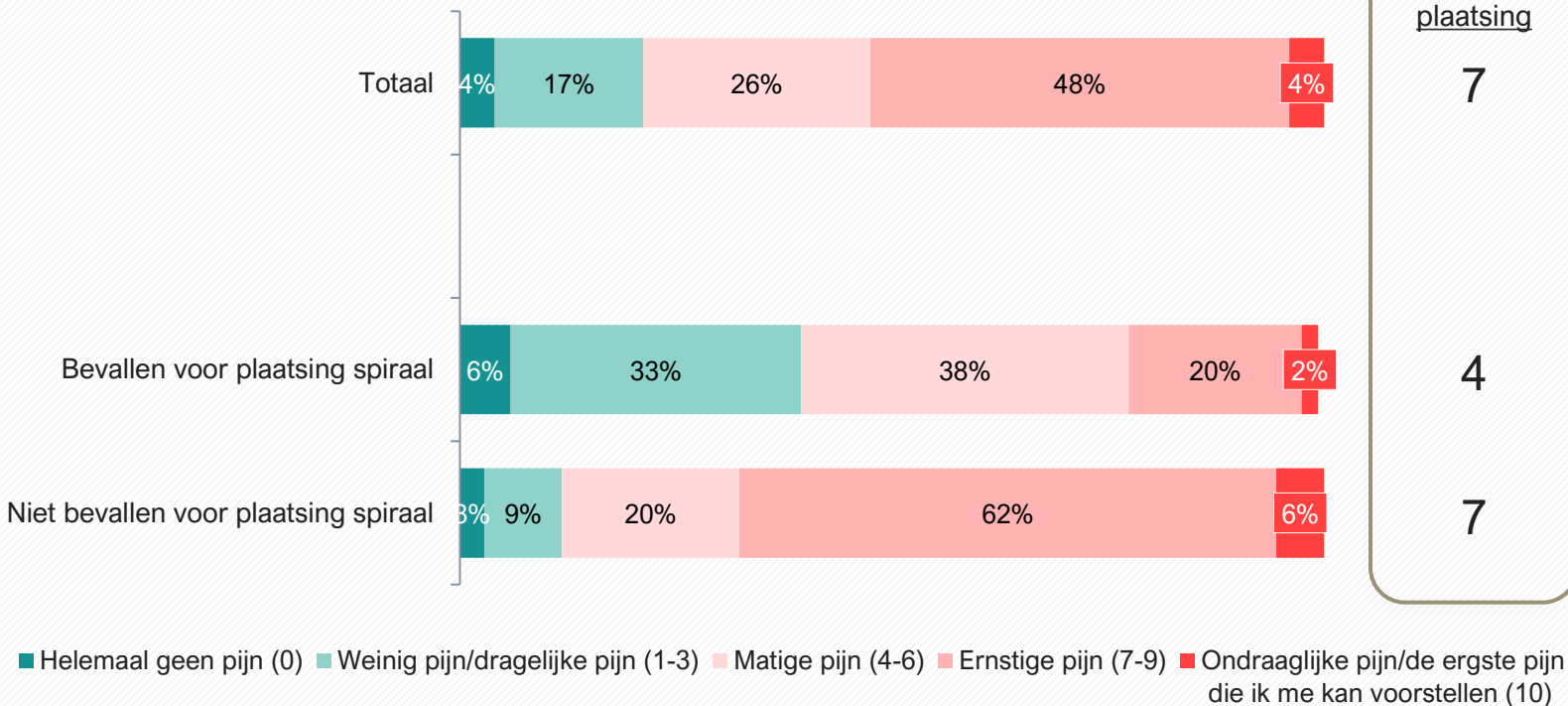
Mate van pijn tijdens plaatsing van de spiraal

B7. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583). Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Ervaren pijn heviger als vrouw nog niet bevallen is voor de plaatsing; ook lijken jongere vrouwen vaker hevigere pijn te ervaren

Mate van pijn tijdens plaatsing van de spiraal

- Niet-bevallen vrouwen gaven een hogere pijnscore bij spiraalplaatsing dan vrouwen die eerder bevallen zijn (mediaan pijnscore: 7 vs. 4). 67% van de niet-bevallen ervaarde ernstige tot ondraaglijke pijn, vergeleken met 22% van de bevallen vrouwen.
- De mediane pijnscore van 35-49 jarige vrouwen (5) is lager dan bij 18-24 jarigen (7) en 25-34 jarigen (7). Ook het aandeel dat ernstige tot ondraaglijke pijn ervaarde, is lager: 40% vergeleken met 70% bij 18-24 jaar en 60% bij 25-34 jaar.
- Aangezien de meest genoemde reden van het ongemak de mate van pijn is, is het niet verwonderlijk dat vrouwen die zich op hun gemak voelden bij hun zorgverlener een lagere mediane pijnscore (6) hebben dan degenen die zich niet comfortabel voelden (8).
- De pijnscores verschillen enigszins per type spiraal dat geplaatst is. De mediane pijnscore van vrouwen met een hormoonspiraal is een 7, waar dat bij vrouwen met een koperspiraal een 5 is.
- Vrouwen die pijnbestrijding hebben gebruikt, geven een hogere pijnscore dan vrouwen die geen pijnbestrijding hebben gebruikt. Met name onder vrouwen die Paracetamol en/of Ibuprofen hebben gebruikt, ligt de pijnscore hoger.

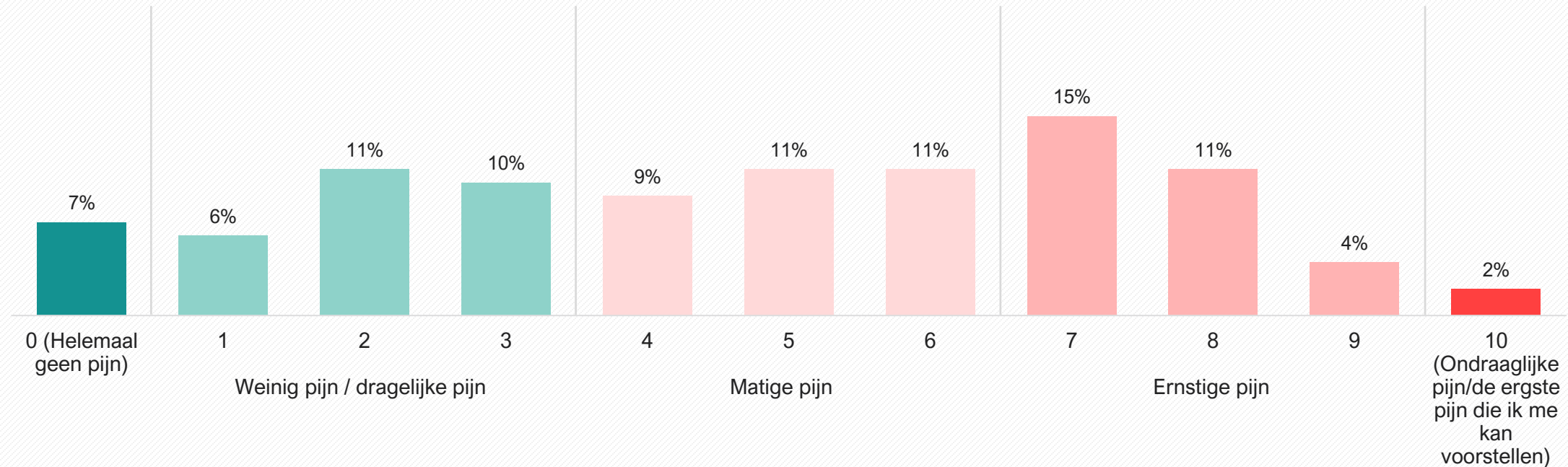
B7. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583); vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal (n=200); vrouwen die niet bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal (n=382). Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Na de plaatsing van de
spiraal

Na de plaatsing van de spiraal

In eerste uren na plaatsing spiraal heeft een derde ernstige tot ondraaglijke pijn ervaren; zeven procent ervaarde geen pijn (meer)

Mate van pijn eerste uren na plaatsing van de spiraal

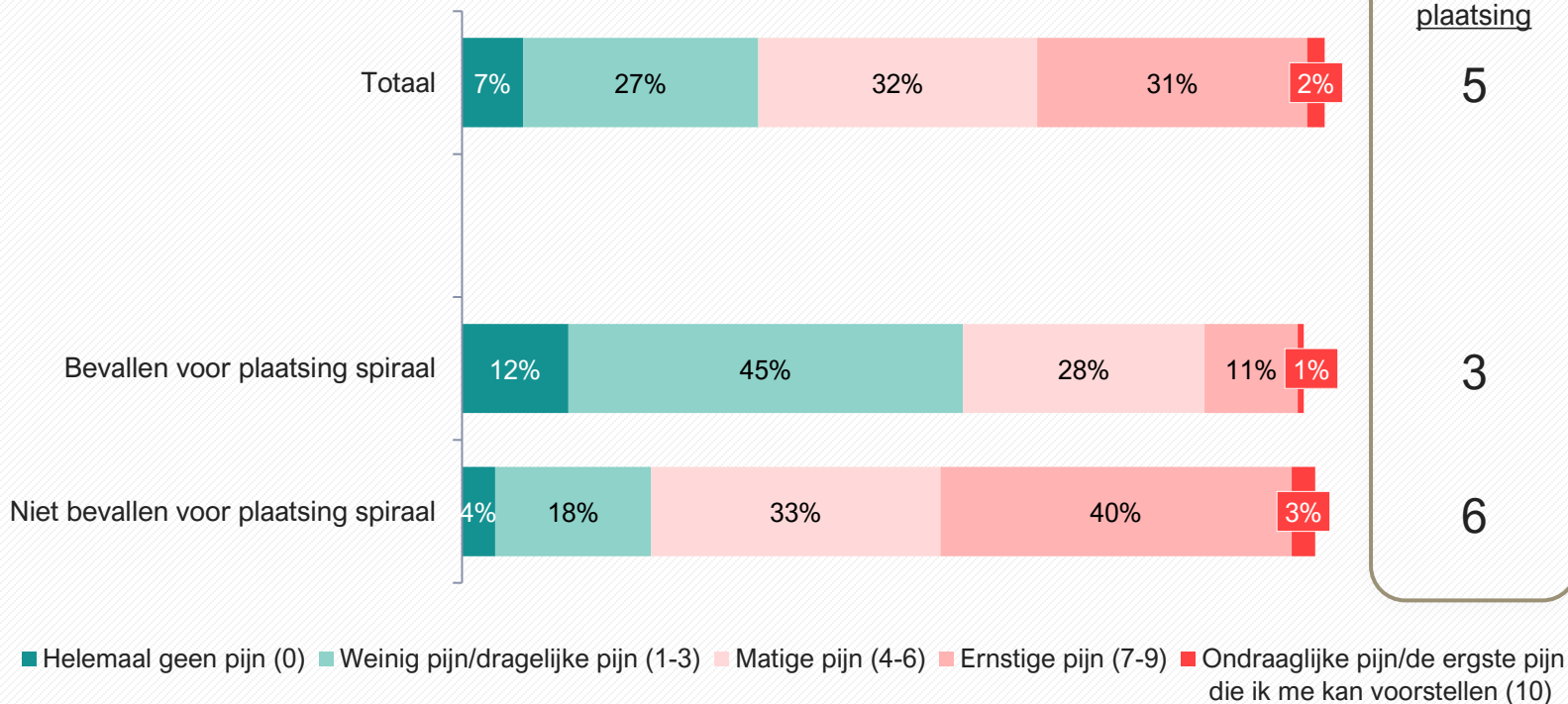

B8. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren in de eerste paar uur na het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=560). Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Na de plaatsing van de spiraal

Ook in eerste uren na plaatsing spiraal ervaren niet-bevallenen vrouwen en jongere vrouwen vaker heviger pijn

Mate van pijn eerste uren na plaatsing van de spiraal

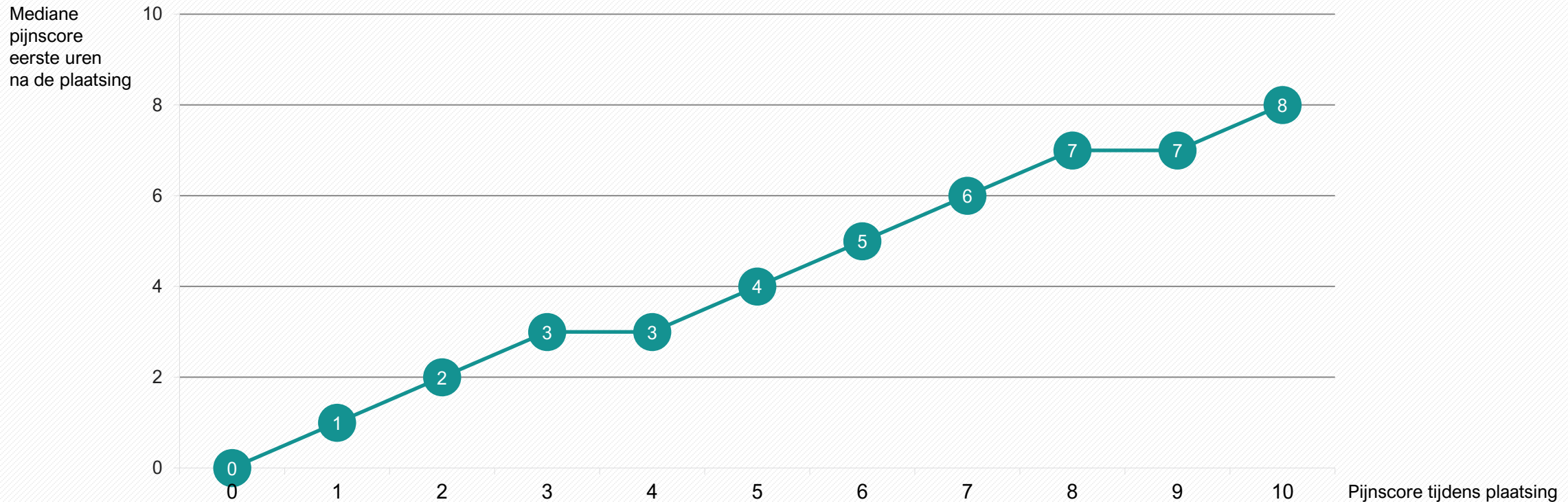
- Niet-bevallenen vrouwen geven hogere pijnscores na spiraalplaatsing. Twee vijfde (43%)ervaarde ernstige tot ondraaglijke pijn, vergeleken met een tiende (12%) van de vrouwen die al bevallen waren voor de plaatsing van de spiraal.
- Jongere vrouwen (18-24 jaar) ervaarden de meeste pijn in de uren na de plaatsing van de spiraal; meer dan de helft (53%) noemde hun pijn ernstig tot ondraaglijk.
- Vrouwen boven de 35 jaar ervaarden de minste pijn: vier tiende (37%) gaf aan dat zij weinig tot dragelijke pijn ervaarden in de eerste paar uur na de plaatsing van de spiraal.
- Vrouwen die zich tijdens de plaatsing op hun gemak voelden bij hun zorgverlener, ervaarden minder pijn na de plaatsing dan zij die zich ongemakkelijk voelden (mediaanscore: 5 vs. 7).
- Wat betreft de pijn na plaatsing verschilt de pijnscore niet op basis van het type spiraal, al geven vrouwen met een koperspiraal vaker de hoogste pijnscore (6% vs. 1%).
- Onder vrouwen die pijnbestrijding hebben gebruikt voor de ingreep, was de pijnscore hoger in de eerste uren na de plaatsing dan vrouwen die geen pijnbestrijding hadden gebruikt.

B8. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren in de eerste paar uur na het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=560); vrouwen die zijn bevallen voor de plaatsing van de spiraal (n=188); vrouwen die niet zijn bevallen voor de plaatsing van de spiraal (n=371). Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Na de plaatsing van de spiraal

Hoe hoger de pijnscore van vrouwen tijdens de plaatsing van de spiraal, des te hoger de mediane pijnscore voor de eerste uren na de plaatsing

Mediane pijnscore eerste uren na plaatsing van de spiraal ten opzichte van de pijnscore tijdens de plaatsing

B8. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren in de eerste paar uur na het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=581). Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Na de plaatsing van de spiraal

Meer dan de helft van de vrouwen had twee dagen of langer pijn na de plaatsing van de spiraal

Duur pijn na het plaatsen van de spiraal

		18-24 jaar*	25-34 jaar	35-49 jaar
Minder dan een dag	18%	6%	16%	25%
Een dag	25%	27%	25%	25%
2 tot 3 dagen	18%	20%	21%	15%
4 tot 7 dagen	6%	9%	7%	5%
1 tot 2 weken	5%	9%	6%	4%
2 tot 4 weken	3%	6%	3%	2%
1 tot 3 maanden	3%	4%	2%	3%
3 tot 6 maanden	4%	7%	4%	2%
6 tot 12 maanden	3%	13%	2%	2%
Meer dan een jaar	3%	0%	4%	2%

- Vrouwen die bevallen waren voordat ze hun spiraal lieten plaatsen, ervaren vaker binnen een dag geen pijn meer (30%) dan vrouwen die nog niet bevallen waren, van wie slechts 13% binnen dezelfde dag geen last meer had.
- Voor een kwart van de vrouwen ouder dan 34 jaar die pijn ervaren na de plaatsing van de spiraal, verdween de pijn binnen een dag (25%). Voor vrouwen van 25 tot 34 jaar gold dit eveneens voor 16%, en voor de groep van 18 tot 24 jaar gold dit voor slechts 6%.
- Bij vrouwen van 18 tot 24 jaar die na de plaatsing van de spiraal pijn ervaren, bleef één op de tien (13%) hier tussen een half jaar en een jaar last van hebben. Voor de oudere leeftijdsgroepen was dit slechts 2%.

B9. Hoe lang heeft u pijn ervaren na het plaatsen van de spiraal?

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=581).

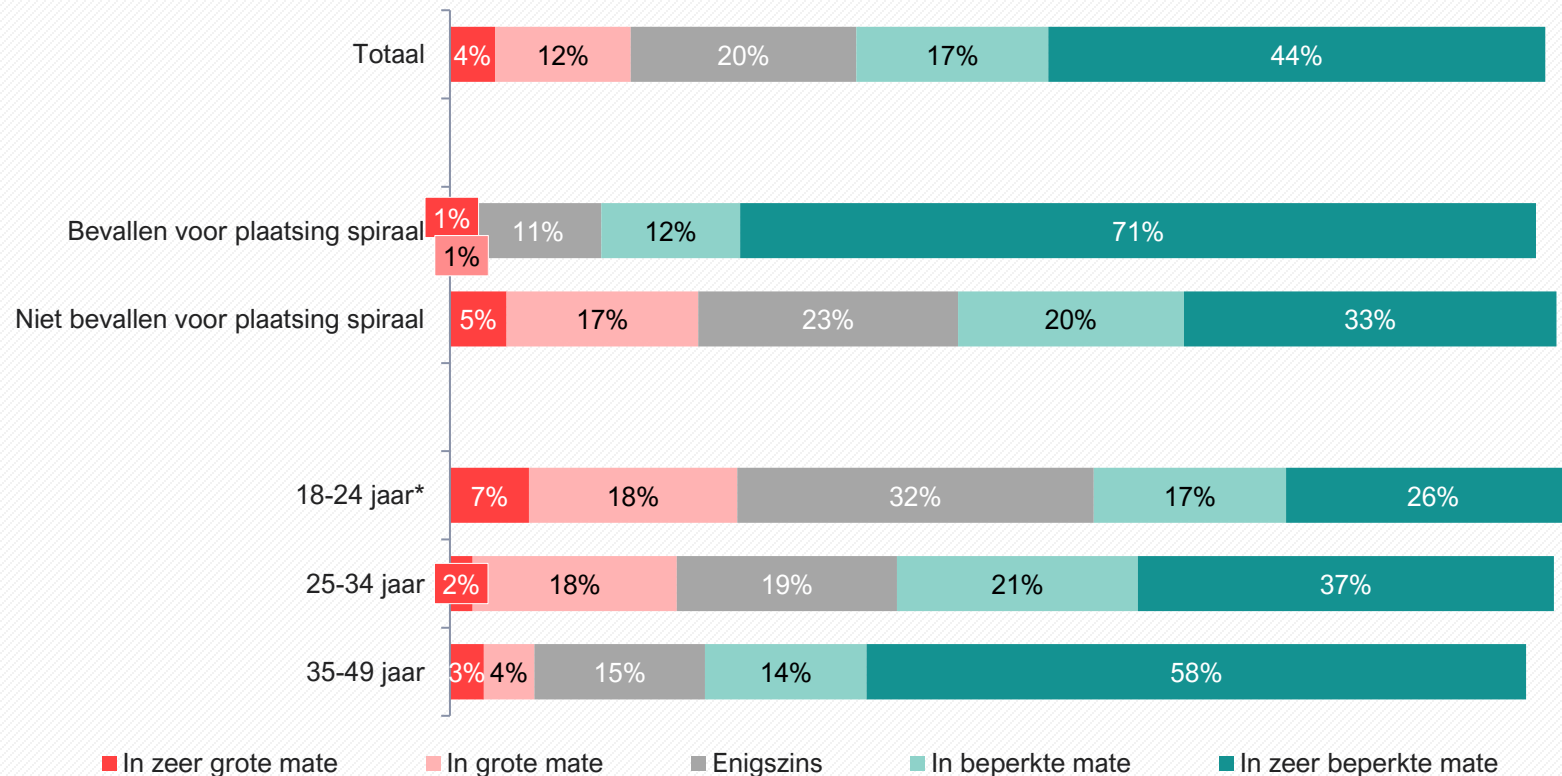
Rest tot 100%: 'ik heb geen pijn ervaren na het plaatsen van de spiraal' + 'weet ik niet meer/ wil ik niet zeggen'.

*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

Na de plaatsing van de spiraal

Voor ruim een derde van de vrouwen die pijn ervaarde na de plaatsing, had deze pijn invloed op hun functioneren in de eerste periode hierna

Invloed pijn op het functioneren in de eerste periode

- Voor zes op de tien vrouwen (61%) had de pijn een (zeer) beperkte invloed.
- De invloed van pijn op het functioneren was kleiner bij vrouwen die al eens bevallen waren. Vier vijfde (83%) geeft aan dat hun functioneren in (zeer) beperkte mate is beïnvloed na het plaatsen van de spiraal, ten opzichte van 53% bij vrouwen die nog niet bevallen waren.
- Jongere vrouwen (18-24 jaar) ervaren niet alleen meer en langdurigere pijn na het plaatsen van de spiraal, maar dit beïnvloedde ook hun functioneren sterker. Voor 25% van hen had de pijn een (zeer) grote impact op hun functioneren in de eerste periode na de plaatsing, vergeleken met 21% van de vrouwen tussen de 25 en 34 jaar en 8% van de vrouwen tussen de 35 en 49 jaar.

B10. U geeft aan dat u pijn heeft ervaren na het plaatsen van de spiraal. In hoeverre heeft deze pijn uw functioneren beïnvloed in de eerste periode na het plaatsen van de spiraal?

Basis: Vrouwen die pijn hebben ervaren na het plaatsen van de spiraal (n=506); vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal (n=157); vrouwen die niet bevallen zijn voor de plaatsing van hun spiraal (n=348).

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

Na de plaatsing van de spiraal

De pijn die vrouwen ervoeren na het plaatsen van hun spiraal leidde tot flinke beperkingen in hun dagelijks functioneren, waardoor ze vaak niet konden werken, sporten, of deelnemen aan sociale activiteiten

Manier waarop het functioneren werd beïnvloed

“Ben gaan slapen op de bank die middag. Kon niks anders doen.”

“Bewegen deed zeer.”

“Buikpijn, kramp, ongemakkelijk gevoel, spanning.”

“Dag vrij genomen van werk, want moeite met lopen door constante pijn en af en toe licht in het hoofd.”

“Dag zelf niet kunnen werken.”

“De dag van het zetten kon ik enkel op bed liggen. De twee dagen erna nog flink pijnstillers nodig om basis huishouden te kunnen doen.”

“De eerste dag kon ik helemaal niks. Ik wist niet of ik moest zitten, staan, liggen. Het waren de ergste krampen die ik ooit heb gehad. De dagen erna ging het wel weer.”

“De kramp en pijn nam al mijn aandacht in beslag.”

“De pijn was dermate dat ik regelmatig sportles moest afzeggen. Sociale activiteiten heb ik ook soms afgezegd omdat ik me niet goed genoeg voelde.”

“Door pijn af en toe pauze moeten nemen van bezigheden.”

B11. U geeft aan dat de pijn die u voelde nadat de spiraal bij u geplaatst was uw functioneren in de eerste periode na het plaatsen heeft beïnvloed. Kunt u aangeven hoe uw functioneren werd beïnvloed?

Basis: Vrouwen waarvan het functioneren in de eerste periode werd beïnvloed na plaatsen van de spiraal (n=181).

De getoonde antwoorden zijn een selectie van het totaal gegeven antwoorden.

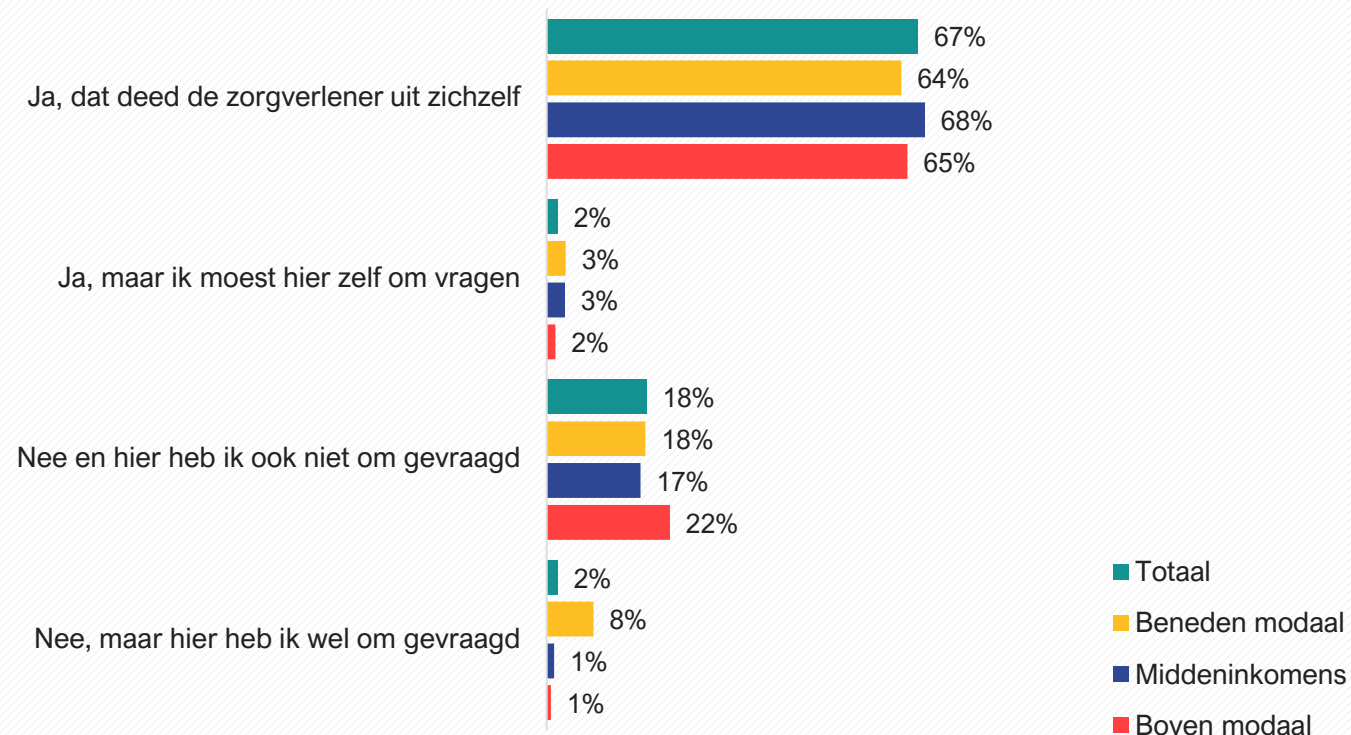
ava

© 2024

Na de plaatsing van de spiraal

Eén op de vijf vrouwen kreeg geen pijnbestrijding aangeraden door de zorgverlener voor pijnbestrijding tijdens en na de plaatsing van de spiraal

Aanraden pijnbestrijding door de zorgverlener

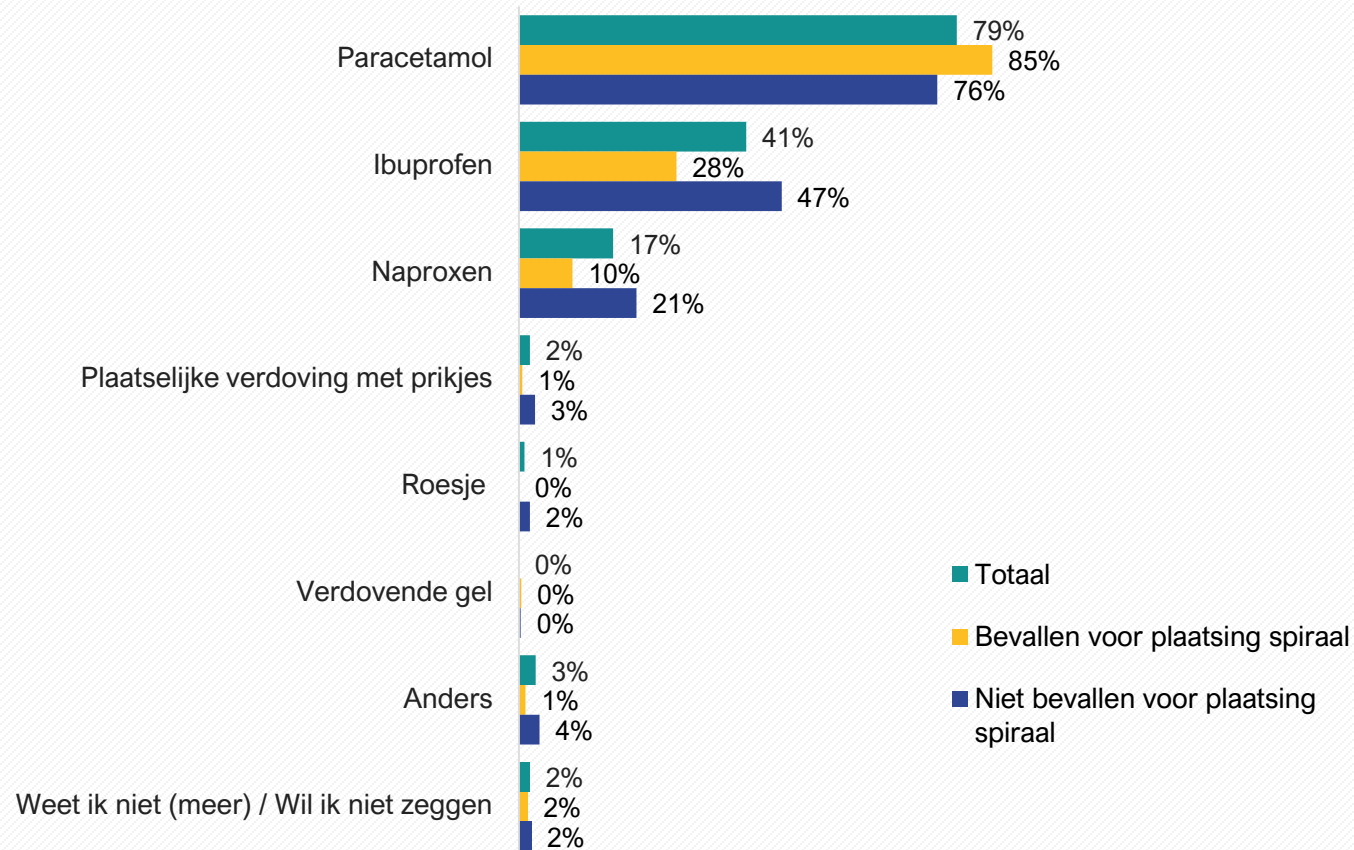
- Vrouwen in de leeftijdscategorie 18-24 jaar (85%) hebben het vaakst pijnbestrijding aangeraden gekregen door de zorgverlener zonder dat ze daar naar moesten vragen. Onder oudere vrouwen is dat zo'n twee derde (25-34: 63%; 35-49: 65%).
- Vrouwen die beneden modaal verdienen hebben vaker geen pijnbestrijding gekregen, terwijl ze er wel om hebben gevraagd (8% vs. 1% middeninkomens en 1% boven modaal).

B13. Heeft de zorgverlener die uw spiraal heeft geplaatst pijnbestrijding aan u aangeraden om de kans op pijn tijdens en na de plaatsing van de spiraal te verkleinen?
Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583).
Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Na de plaatsing van de spiraal

Als vrouwen pijnbestrijding wordt aangeraden, dan krijgen ze het vaakst orale pijnstilling als paracetamol en/of ibuprofen aangeraden

Soort pijnbestrijding aangeraden

- Plaatselijke verdoving of sterkere vormen van pijnbestrijding naast paracetamol en ibuprofen, worden bijna nooit aangeraden door de zorgverleners.
- Vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal, krijgen vaker Paracetamol (85% vs. 75%) aangeraden dan vrouwen die niet zijn bevallen, terwijl vrouwen die niet bevallen waren voor de plaatsing van hun spiraal, vaker Ibuprofen (47% vs. 28%) of Naproxen (21% vs. 10%) aangeraden kregen dan vrouwen die wel bevallen zijn.
- Jonge vrouwen (18-24) krijgen relatief vaak Ibuprofen aangeraden door de zorgverlener (67% vs. 25-34: 43% & 35-49: 30%).
- Vrouwen bij wie de gynaecoloog de spiraal heeft geplaatst kregen vaker Naproxen (29%) aangeraden, dan vrouwen die naar de huisarts (17%) of verloskundige (7%) zijn geweest. Daarnaast geeft 5% van de vrouwen die bij de gynaecoloog zijn geweest aan dat ze plaatselijke verdoving met prikjes aangeraden kregen (huisarts & verloskundige: 0%).

B14. U geeft aan dat de zorgverlener die uw spiraal heeft geplaatst u pijnbestrijding heeft aangeraden.

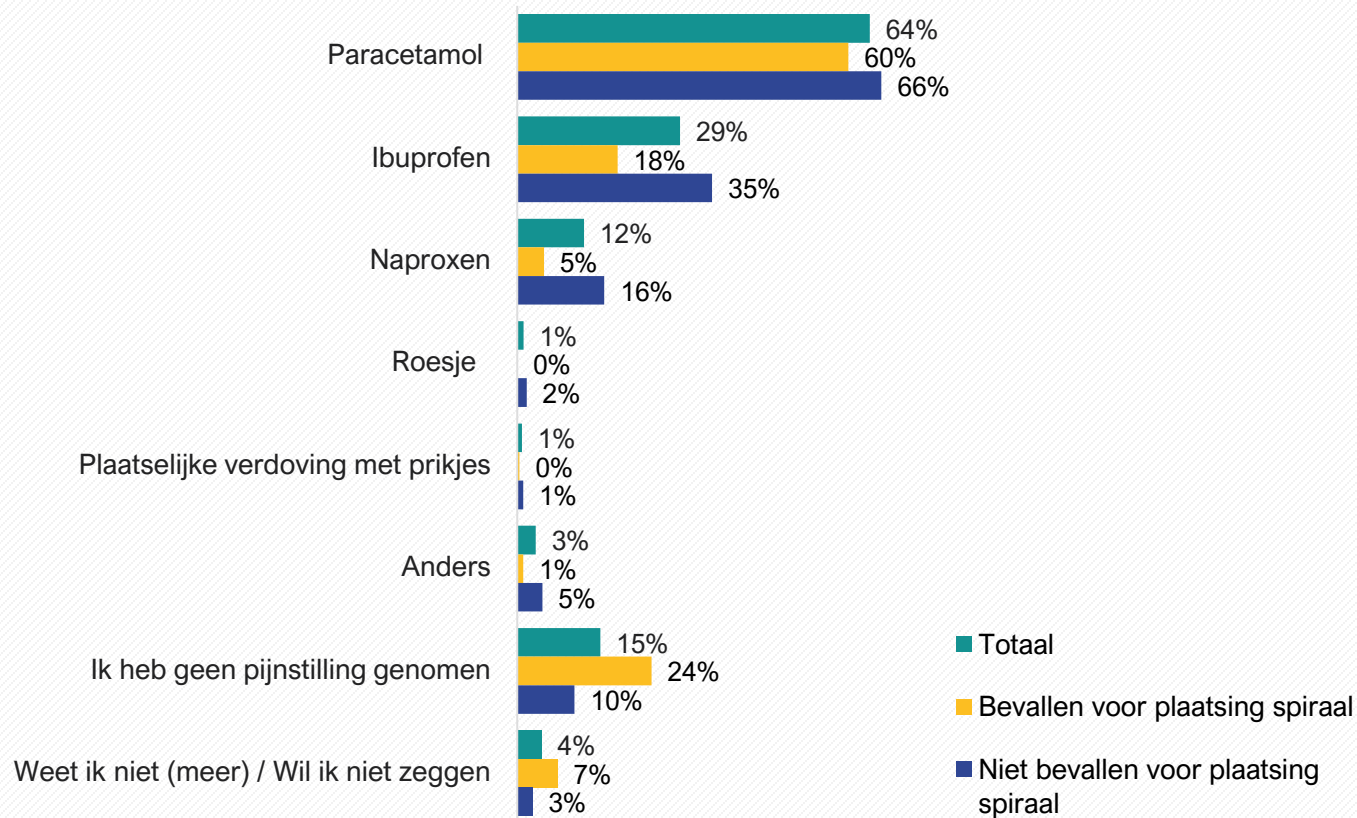
Welke pijnbestrijding was dit? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Vrouwen bij wie pijnbestrijding aangeraden is door de zorgverlener (n=400); vrouwen die bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal (n=138); vrouwen die niet bevallen zijn voor de plaatsing van de spiraal (n=262).

Na de plaatsing van de spiraal

Vier op vijf vrouwen hebben pijnbestrijding gekregen/genomen; paracetamol veruit meest genomen

Soort pijnbestrijding gekregen/genomen

- Eén op de zes vrouwen (15%) geeft aan geen pijnstilling te hebben genomen. Dit aandeel ligt hoger onder vrouwen die voor de plaatsing bevallen zijn (24%).
- Vrouwen die niet bevallen zijn voor de plaatsing, nemen vaker pijnstilling (87% vs. 68%). Ook nemen ze vaker Ibuprofen (35% vs. 18%) en/of Naproxen (16 vs. 5%). Het gebruik van zwaardere medicatie verschilt niet.
- 95% van de jonge vrouwen (18-24 jaar) heeft pijnstilling genomen, tegenover 83% van de 25-34-jarigen en 74% van de 35-49-jarigen. De jongste groep gebruikt vaker paracetamol (81% vs. 62% & 59%) en/of Ibuprofen (49% vs. 33% & 20%).
- Hoe hoger de pijnscore bij en na plaatsing, des te vaker heeft men pijnbestrijding gebruikt.
- Vrouwen die ernstige tot ondraaglijke pijn ervaren bij de plaatsing, hebben vaker paracetamol gebruikt dan vrouwen die minder pijn hadden.

B15. Welke pijnstilling heeft u uiteindelijk genomen / is aan u gegeven om de kans op pijn tijdens en na het plaatsen van de spiraal te verkleinen?

Meerdere antwoorden mogelijk.

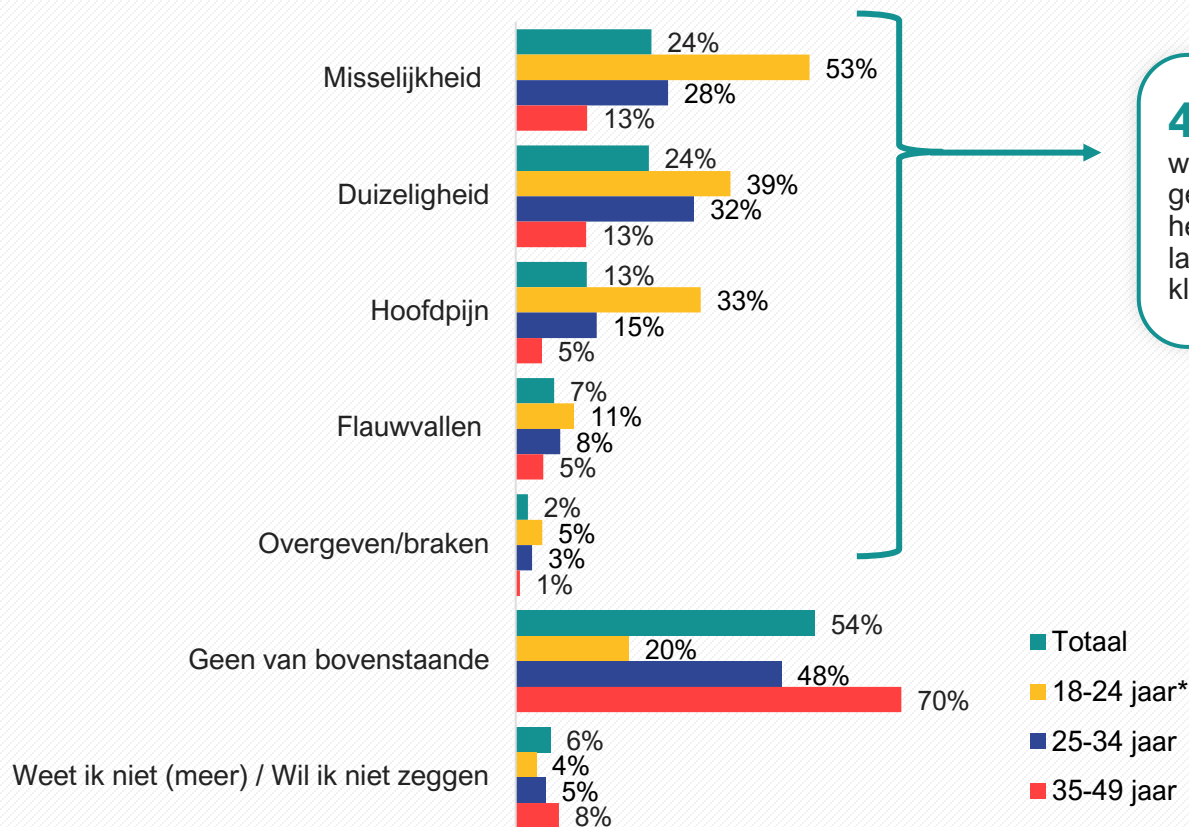
Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583); vrouwen die zijn bevallen voor de plaatsing van de spiraal (n=200);

vrouwen die niet zijn bevallen voor de plaatsing van de spiraal (n=382).

Na de plaatsing van de spiraal

Twee op de vijf vrouwen ervoeren vasovagale klachten, met name misselijkheid en duizeligheid, tijdens of na de plaatsing van een spiraal

Last gehad van de volgende zaken tijdens of na het plaatsen van de spiraal

40% van de vrouwen waarbij een spiraal is geplaatst, had tijdens of na het plaatsen van de spiraal last van vasovagale klachten.

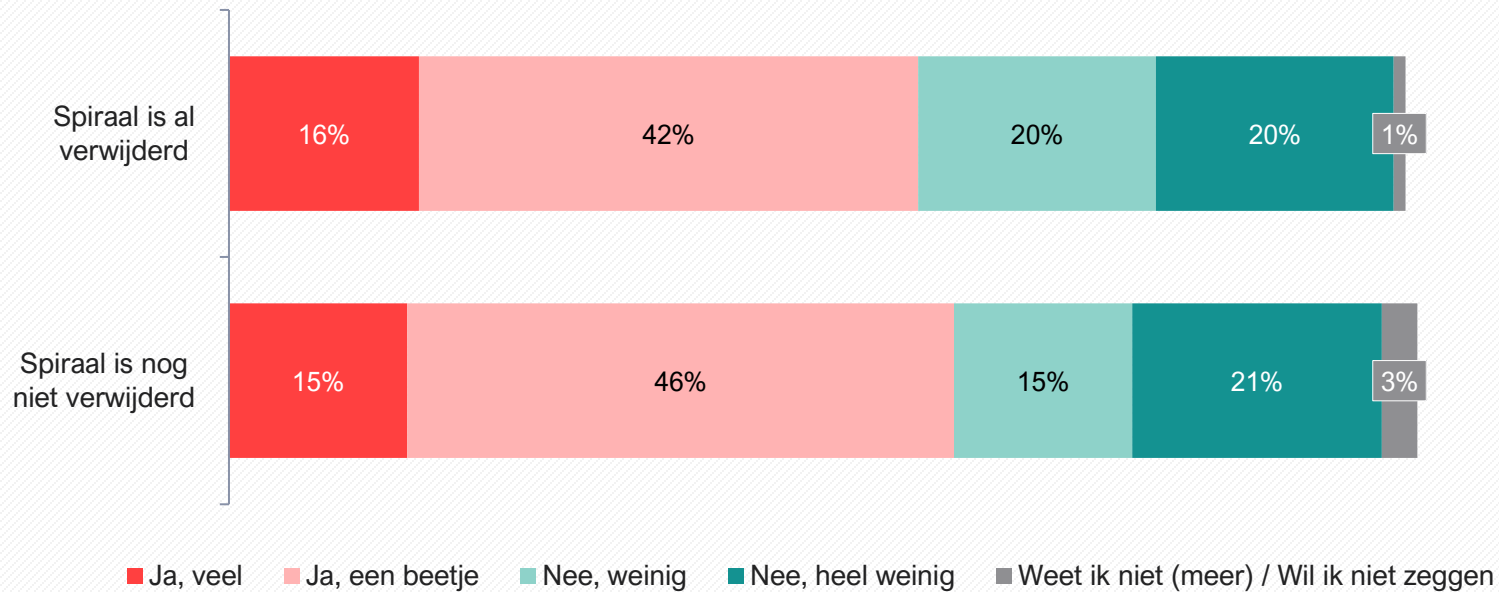
- Leeftijd speelt een rol bij het optreden van vasovagale klachten: 76% van de vrouwen tussen de 18 en 24 jaar ondervond dergelijke klachten tijdens of na de plaatsing, terwijl dit bij 23% van de vrouwen tussen de 34 en 49 jaar gold.
- De helft van de vrouwen die nog niet bevallen waren voordat ze hun spiraal lieten plaatsen (52%), ervoeren vaker vasovagale klachten. Bij vrouwen die al wel bevallen waren was dit 14%.
- Vrouwen die pijnbestrijding gebruikten, hadden vaker vasovagale klachten dan degenen die geen pijnbestrijding namen, met respectievelijk 46% tegenover 13%.
- Hogere gerapporteerde pijnscores tijdens en na de plaatsing hangt samen met het hebben van vasovagale klachten: hoe hoger de pijnscore, hoe vaker deze klachten voorkwamen.

B12. Heeft u tijdens of vlak na het plaatsen van de spiraal (hiermee bedoelen we op de dag zelf) last gehad van de volgende zaken? Dit kan zowel bij de locatie zijn waar de spiraal is geplaatst als na afloop van het plaatsen. Meerdere antwoorden mogelijk.
Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583).
*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

Verwijdering van spiraal

Drie op de vijf hebben (of hadden) angst dat het verwijderen van de spiraal pijnlijk zal (of zou) zijn

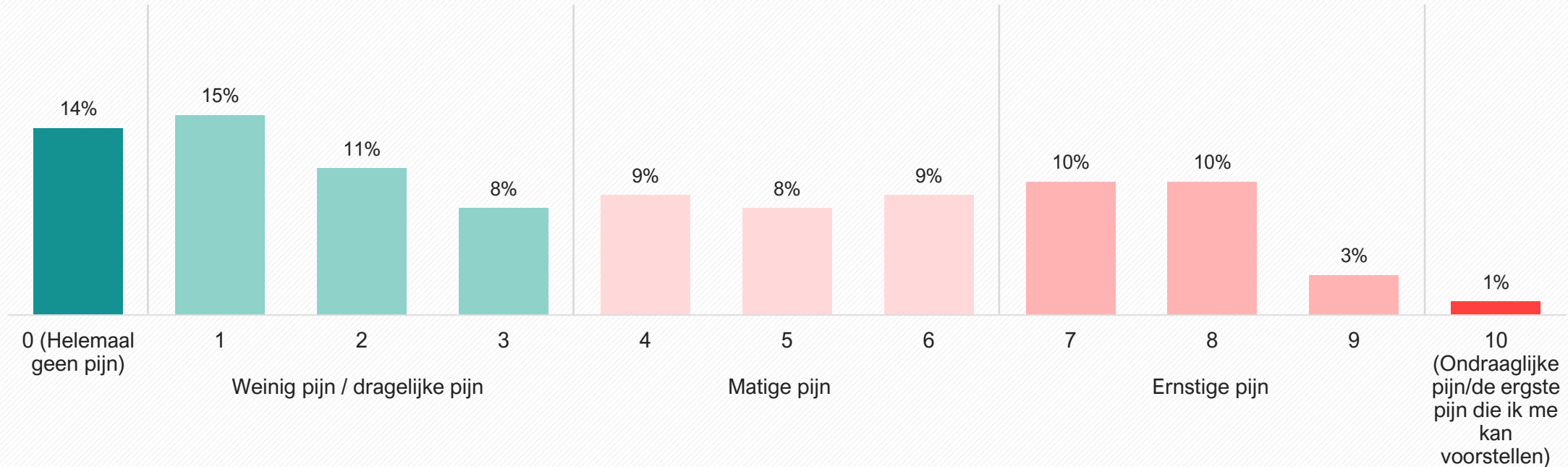
Angst voor pijn bij verwijderen spiraal

- Vrouwen die nog niet bevallen waren voordat hun spiraal werd geplaatst, hebben/hadden meer angst voor pijn bij de verwijdering dan vrouwen die al bevallen waren (70% tegenover 40%).
- Oudere vrouwen (35 tot 49 jaar) ervaren/ervaarden minder vaak angst voor pijn bij het verwijderen van de spiraal; 50% vergeleken met 77% van de vrouwen van 18 tot 24 jaar en 65% van de vrouwen van 25 tot 34 jaar.
- Vrouwen die ernstige tot ondraaglijke pijn ervaren tijdens de plaatsing, hebben/hadden vaker angst voor pijn bij de verwijdering van de spiraal (77%) dan degenen die matige of weinig (45%) tot geen pijn hebben/hadden (34%).
- Een hogere ervaren pijn na de plaatsing hangt samen met hogere angst voor pijn bij de verwijdering.

Een kwart van de vrouwen ervaarde ernstige tot ondraaglijke pijn tijdens verwijdering spiraal; één op zeven ervaarde geen pijn

Mate van pijn tijdens verwijdering van de spiraal

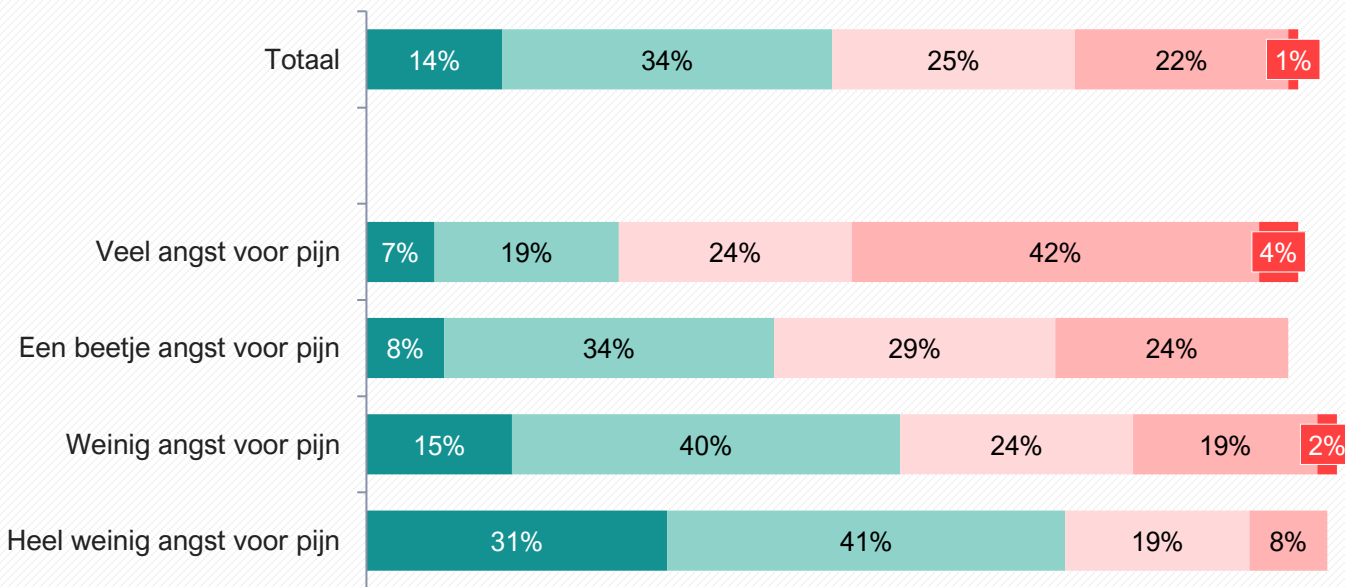
B16. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het verwijderen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Indien de spiraal nog niet is verwijderd, kunt u dit als antwoordoptie aangeven.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is (n=351).

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Vrouwen die (veel) angst hadden voor pijn tijdens de verwijdering van de spiraal, ervaarden vaker heviger pijn

Mate van pijn tijdens verwijdering van de spiraal

Mediaan score tijdens verwijdering

4

6

4

3

2

- De mate van angst voor pijn bij het verwijderen van de spiraal hangt sterk samen met de ervaren pijn tijdens de verwijdering: bijna de helft van de vrouwen met veel angst (46%) meldde ernstige tot ondraaglijke pijn bij de verwijdering, terwijl dit slechts 8% was bij vrouwen met weinig angst.
- Vrouwen in de leeftijd van 35 tot 49 jaar rapporteren een lagere pijnscore bij het verwijderen van de spiraal dan vrouwen van 25 tot 34 jaar, met respectievelijk een mediane pijnscore van 3 versus 5. Bovendien ervaarden zij vaker geen of weinig pijn (57% tegenover 34%).
- Bij vrouwen tot en met 24 jaar is de spiraal vaak nog niet verwijderd.

■ Helemaal geen pijn (0) ■ Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3) ■ Matige pijn (4-6) ■ Ernstige pijn (7-9) ■ Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)

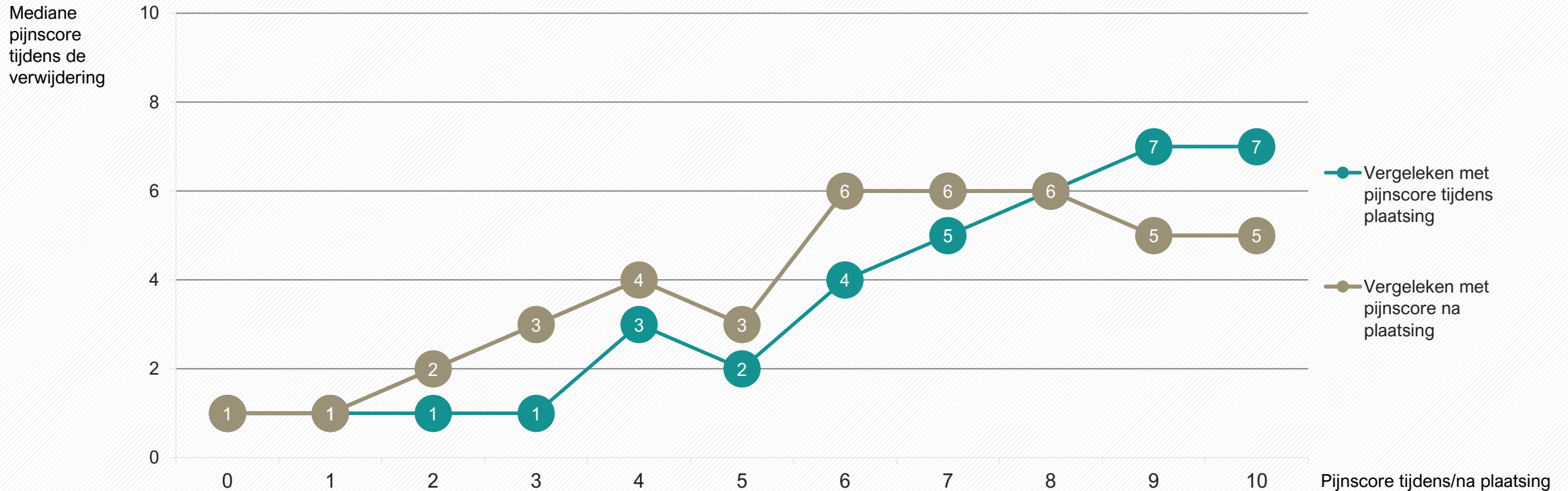
B16. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het verwijderen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Indien de spiraal nog niet is verwijderd, kunt u dit als antwoordoptie aangeven.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is (n=351); die veel angst hadden voor de pijn (n=58); die een beetje angst hadden voor de pijn (n=142); die weinig angst hadden (n=72) en die heel weinig angst hadden (n=73).

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Pijnscore bij verwijdering hangt samen met de ervaren pijn tijdens en na de plaatsing van de spiraal

Mediane pijnscore **tijdens verwijdering** van de spiraal ten opzichte van de pijnscores tijdens en na de plaatsing

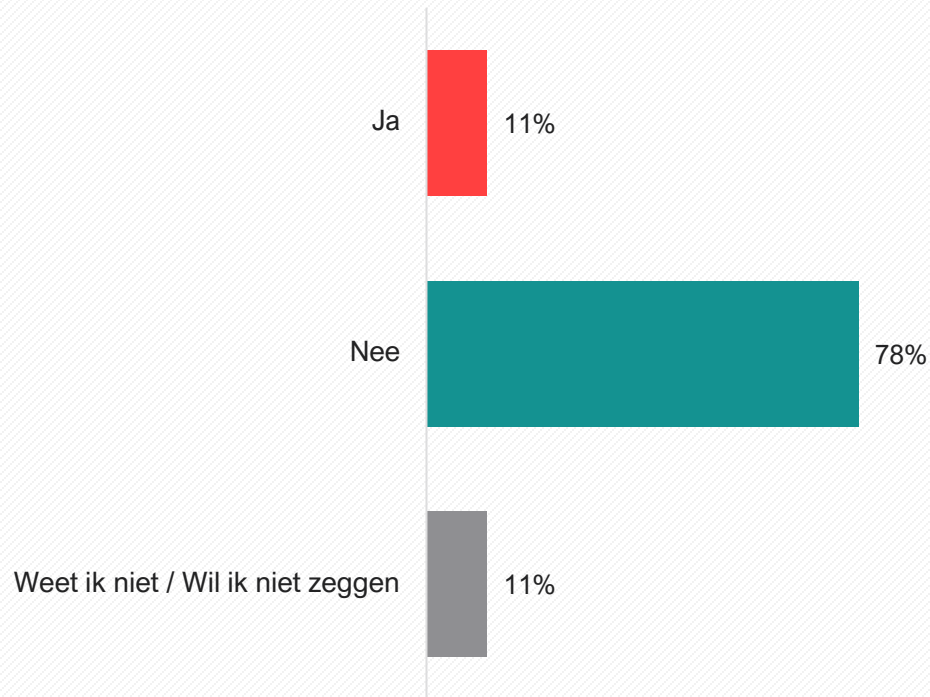
B16. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het verwijderen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Indien de spiraal nog niet is verwijderd, kunt u dit als antwoordoptie aangeven.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is.

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Onder vrouwen die de spiraal nog niet hebben laten verwijderen, stelt één op tien de verwijdering uit vanwege angst voor pijn

Uitstellen van verwijderen of vervangen van spiraal

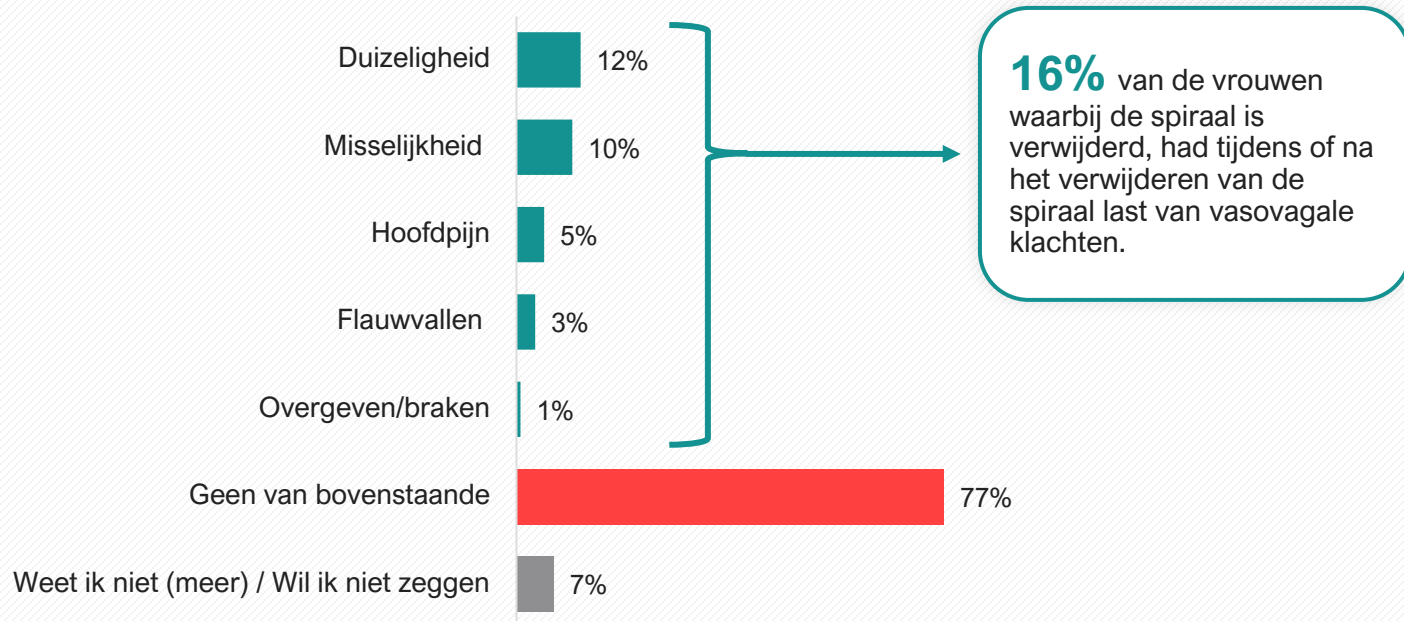

B18. Stelt u het vervangen of verwijderen van uw spiraal uit vanwege angst voor de pijn?

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal nog niet verwijderd is en angst hebben voor pijn bij het verwijderen van de spiraal (n=141).

Bijna één op de vijf vrouwen heeft last van vasovagale klachten gehad tijdens en/of na verwijdering van spiraal

Last gehad van de volgende zaken tijdens en/of na verwijderen van de spiraal

- Vrouwen van 35-49 jaar ervoeren minder vaak vasovagale klachten dan vrouwen onder de 35 (11% vs. 23%).
- Vrouwen die ernstige tot ondraaglijke pijn ervoeren bij de verwijdering hebben vaker last gehad van vasovagale klachten dan vrouwen die bij de verwijdering matige of weinig tot geen pijn ervoeren (44% vs. 16% & 2%). Zij hebben daarbij vaker last van duizeligheid (35%), misselijkheid (30%) en/of hoofdpijn (17%).

B19. Heeft u tijdens of na het verwijderen van de spiraal last gehad van de volgende zaken? Dit kan zowel bij de locatie zijn waar de spiraal is verwijderd als na afloop van het verwijderen (maar in ieder geval op de dag zelf).

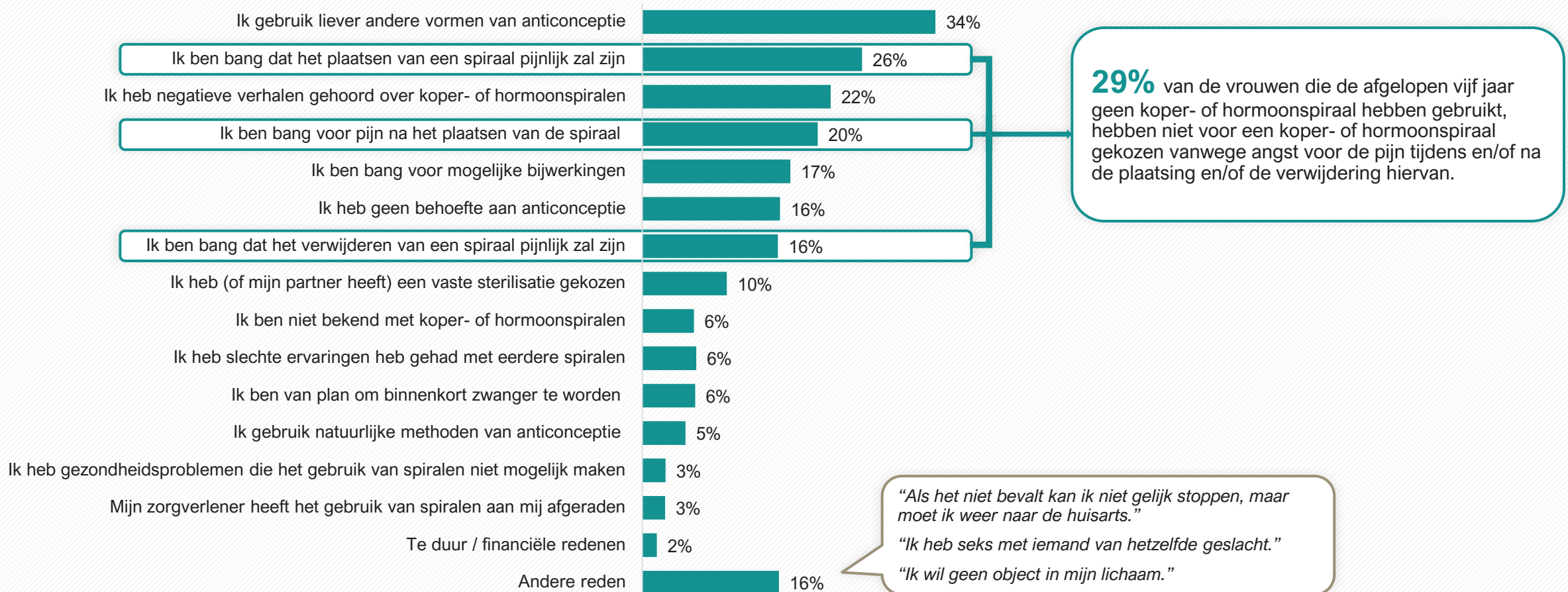
Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is (n=349).

Barrières bij plaatsing spiraal

Drie op de tien vrouwen maken geen gebruik van hormoon- of koperspiraal uit angst voor pijn

Geen gebruik gemaakt van hormoon- of koperspiraal

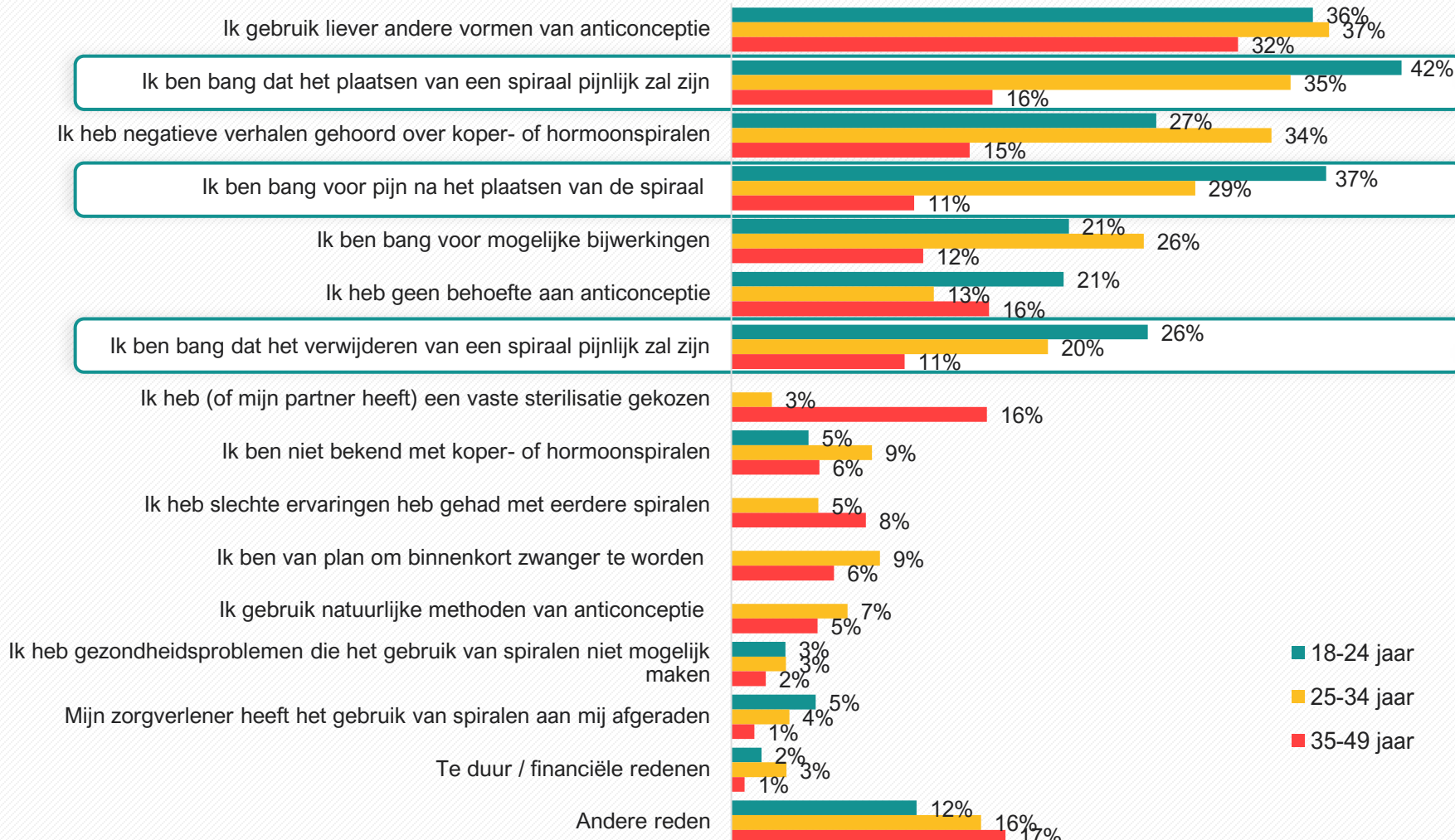

A3. U geeft aan dat u de afgelopen vijf jaar geen koper- of hormoonspiraal heeft gebruikt als anticonceptie. Waarom heeft u hier geen gebruik van gemaakt? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Vrouwen die de afgelopen 5 jaar geen hormoon- of koperspiraal hebben gebruikt (n=574).

Hoe jonger vrouwen zijn, hoe vaker zij angst voor pijn noemen als reden om geen spiraal te nemen

Geen gebruik gemaakt van hormoon- of koperspiraal

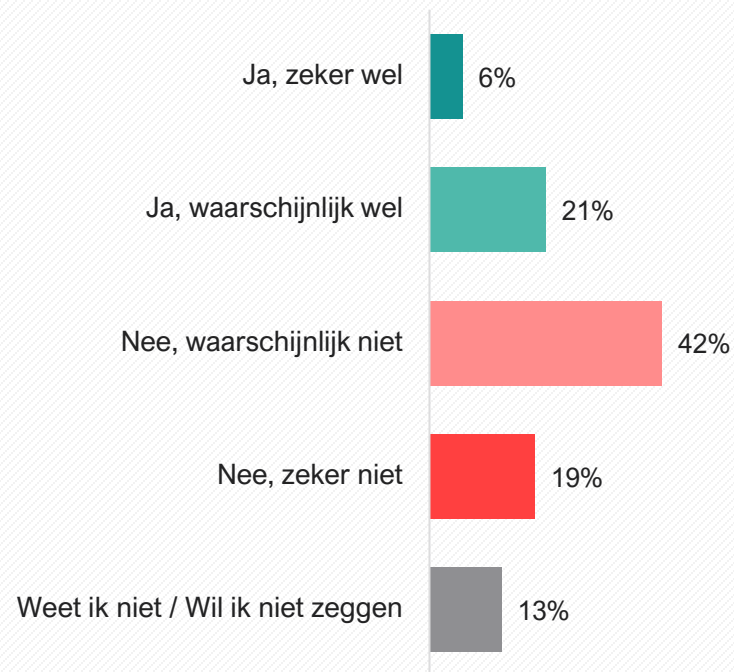

45% van de vrouwen tussen de 18 en 25 die geen koper- of hormoonspiraal hebben, doen dit niet uit angst voor de pijn. Voor vrouwen van 25 tot 34 jaar is dat twee vijfde (42%), terwijl bij vrouwen van 35 jaar en ouder angst bij één op de vijf (19%) een reden is om geen hormoon- of koperspiraal te laten plaatsen.

A3. U geeft aan dat u de afgelopen vijf jaar geen koper- of hormoonspiraal heeft gebruikt als anticonceptie. Waarom heeft u hier geen gebruik van gemaakt? Meerdere antwoorden mogelijk Basis: Vrouwen die de afgelopen 5 jaar geen hormoon- of koperspiraal hebben gebruikt (n=574).

Een op de vier vrouwen die in de afgelopen vijf jaar geen gebruik hebben gemaakt van een spiraal, zou overwegen er wel een te laten plaatsen als er sterkere pijnbestrijding aangeboden zou worden door zorgverleners

Overweging plaatsing hormoon- of koperspiraal bij sterkere pijnbestrijding

A4. U geeft aan dat u (onder andere) vanwege de angst voor pijn bij en/of na plaatsing en/of verwijderen geen hormoon- of koperspiraal heeft laten zetten.

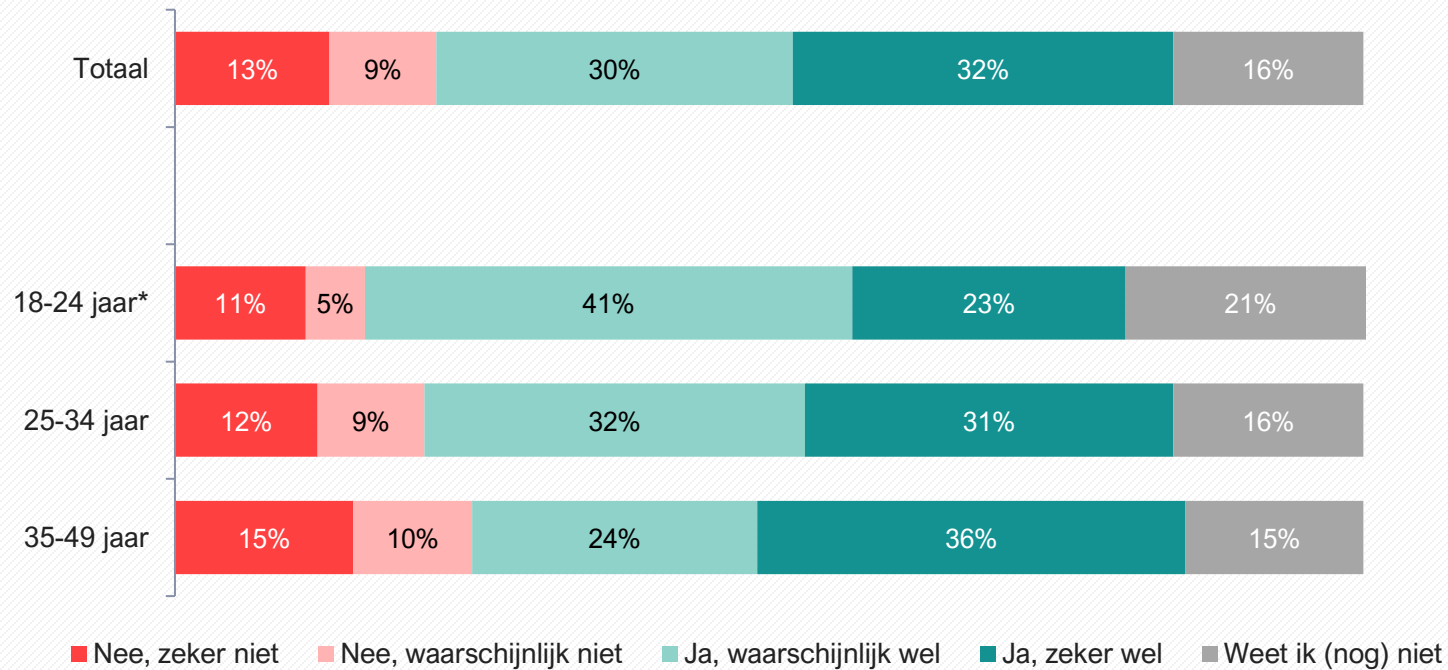
Niet alle zorgverleners bieden op dit moment iets tegen de (mogelijke) pijn aan bij het plaatsen en/of verwijderen van een spiraal.

Stel, uw zorgverlener biedt u sterkere pijnbestrijding aan, naast eventueel naproxen, ibuprofen en/of paracetamol. Zou u dan wel overwegen om een hormoon- of koperspiraal te laten plaatsen?

Basis: Vrouwen die de afgelopen 5 jaar geen hormoon- of koperspiraal hebben gebruikt vanwege angst voor pijn (n=168).

Eén op de vijf vrouwen zou in de toekomst niet nog eens een hormoon- of koperspiraal laten plaatsen

In de toekomst nog een keer een hormoon- of koperspiraal

- Vrouwen die tijdens de plaatsing van de spiraal ernstige tot ondraaglijke pijn ervaren, zouden in de toekomst minder vaak een hormoon- of koperspiraal overwegen. 54% van hen zou het nog overwegen, ten opzicht van twee derde van vrouwen die geen tot weinig pijn ervaren (66%) en driekwart van de vrouwen die matige pijn ervaren (73%).

B20. Zou u in de toekomst nog een keer een hormoon- of koperspiraal laten plaatsen?
Basis: Vrouwen die de afgelopen 5 jaar wel een hormoon- of koperspiraal hebben gebruikt (n=583).
*Resultaten indicatief door te kleine basis (n=<50).

Wat vrouwen verder nog kwijt willen over de hormoon- of koperspiraal

Reacties over de hormoon- of koperspiraal

“Als ik van te voren had geweten hoe ik er op zou reageren had ik het NOOIT gedaan. Van te voren ook weinig informatie gehad over dat het zo zou kunnen gaan.”

“Bied actief pijnstilling aan voor deze procedure. Belachelijk dat het maar voor lief wordt genomen dat het pijn zou moeten doen.”

“Bizar dat er zo weinig aandacht voor de mogelijke pijn en pijnbestrijding is, terwijl de tranen over mijn wangen stroomden terwijl die man bezig was.”

“De eerste spiraal vond ik heel pijnlijk en naar toen wel flauwgevallen. Werd snel geplaatst, weinig aandacht voor mij als patiënt.”

“Een roesje of verdoving moet standaard aangeboden worden. Een ibuprofen wat wordt aangeraden doet helemaal niks voor de pijn die het is. Ik heb het letterlijk uitgedild van de pijn, alsof iemand met een priem in je buik aan het steken is.”

“Er doen zo veel wilde verhalen de ronde. En het doet ook echt wel pijn en ik geloof echt dat er vrouwen zijn die er veel meer last van hebben gehad dan ikzelf. Maar in mijn geval was ik echt onnodig 'bang' gemaakt. Volgens mij is de houding van een huisarts hierbij zo belangrijk, om je goed te informeren, je voor zo ver mogelijk op je gemak te stellen en te begeleiden bij het pijnlijke stuk.”

“Er wordt te weinig gesproken over de gevolgen/complicaties bij het plaatsen van een spiraal en het ongemak wat het met zich mee brengt.”

“Focus op de positieve dingen: langdurige anticonceptie, makkelijk en minder tot geen menstruaties!”

“Het plaatsen was betrekkelijk pijnlijk, maar het was het helemaal waard gezien de resultaten.”

“Ik was niet op de hoogte dat er lokale pijnstilling voor het plaatsen van een spiraal beschikbaar was.”

“Na zwangerschap pijnloos voor mij, voor zwangerschap wel pijnlijke ingreep.”

B21. Zijn er nog zaken die u kwijt wilt over de hormoon- of koperspiraal?

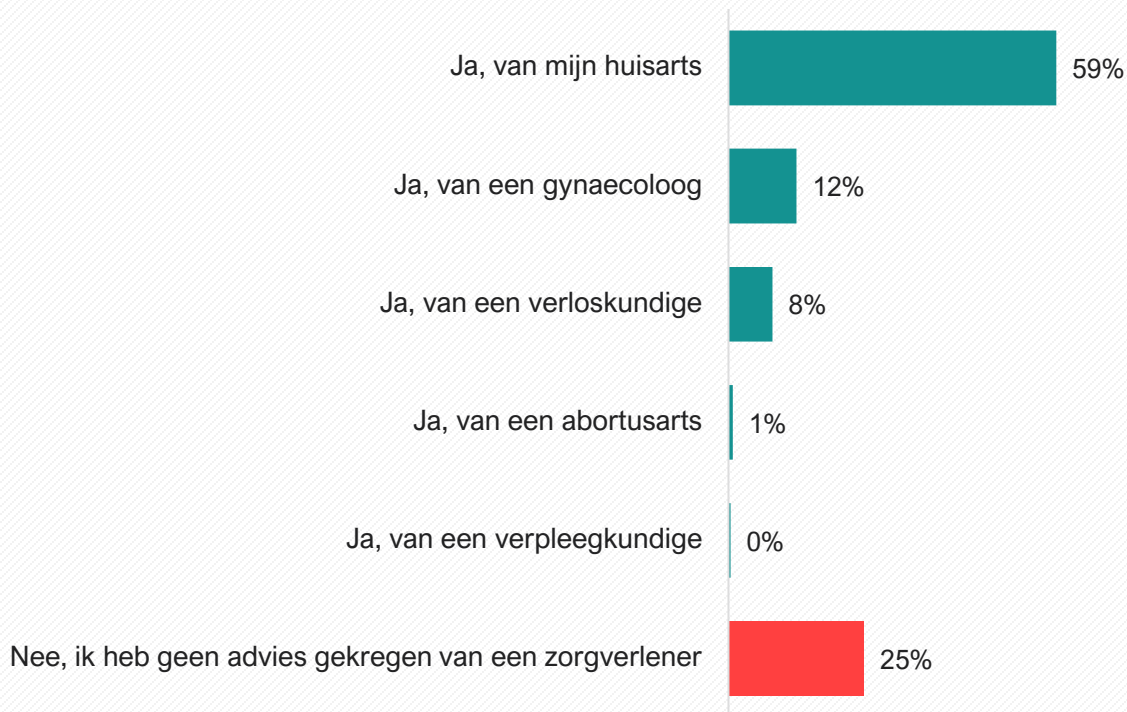
Basis: Vrouwen 18-49 jaar (n=1.019).

De getoonde antwoorden zijn een selectie van het totaal gegeven antwoorden.

Anticonceptieconsults

Zeven op de tien vrouwen die anticonceptie hebben gebruikt of gebruiken, hebben zich hier vooraf door een zorgverlener over laten informeren, begeleiden en adviseren

Verkregen informatie, begeleiding en advies

- Als vrouwen zich vooraf laten adviseren aan de hand van een anticonceptieconsult, doen zij dit voornamelijk bij de huisarts (59%).
- Vrouwen tussen de 18-24 jaar raadplegen het vaakst een anticonceptieconsult voordat ze anticonceptie gaan gebruiken, met 88% in vergelijking met 78% van de vrouwen van 25-34 jaar en 69% van de vrouwen van 35-49 jaar.
- In alle leeftijdsgroepen is de huisarts de meest geraadpleegde bron voor een anticonceptieconsult, maar dit gebeurt vooral bij de jongste groep, waar 81% van de vrouwen een consult met hun huisarts heeft gehad.
- Vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond hebben minder vaak een anticonceptieconsult gehad (60%) dan autochtone vrouwen (71%) en vrouwen met een westerse migratieachtergrond (74%).

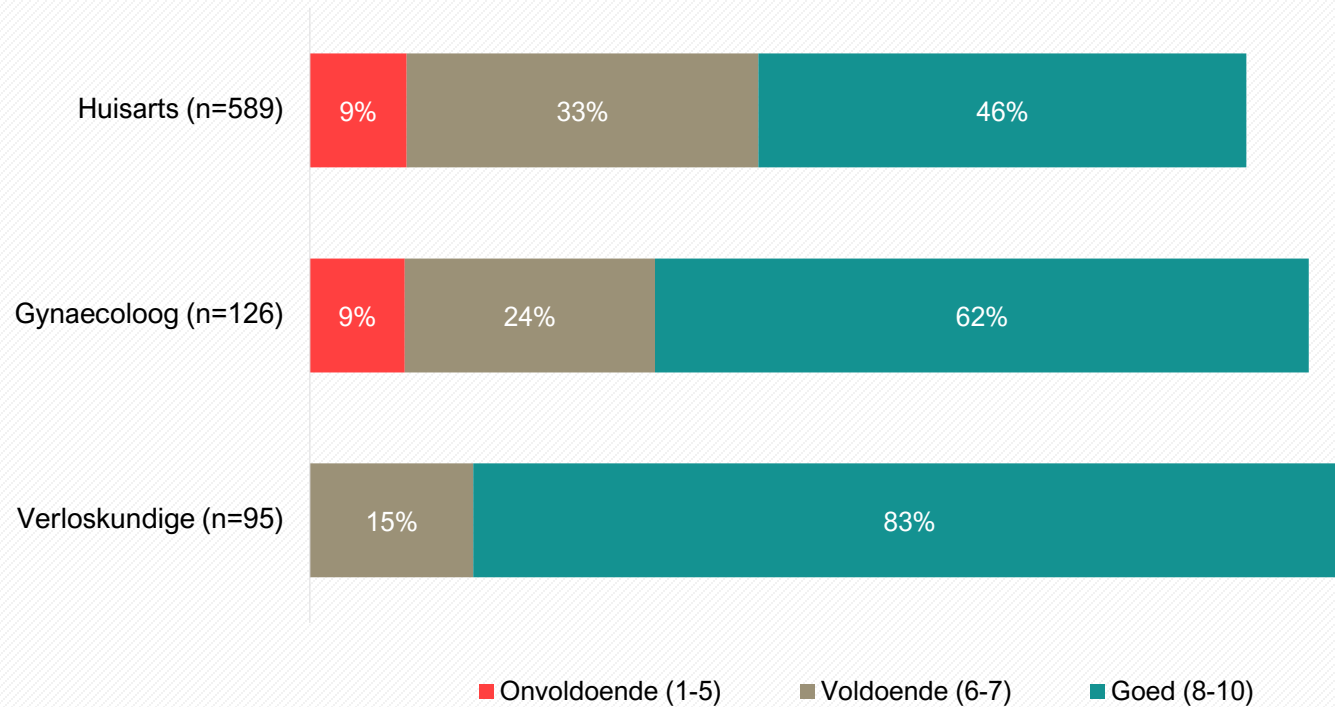
A1. Heeft u voordat u anticonceptie ging gebruiken hier informatie, begeleiding en advies over gekregen van een zorgverlener aan de hand van een anticonceptieconsult? Als u meerdere ervaringen hiermee heeft, vragen we u naar uw laatste ervaring.

Basis: Vrouwen die de afgelopen 5 jaar anticonceptie hebben gebruikt (n=1.023).

Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Vrouwen zijn over het algemeen tevreden over het anticonceptieconsult van hun zorgverlener, vooral over het consult van de verloskundige

[Rapportcijfer anticonceptieconsult](#)

A2. U geeft aan dat u informatie, begeleiding en advies over het gebruik van anticonceptie heeft gekregen van een zorgverlener aan de hand van een anticonceptieconsult. Welk rapportcijfer geeft u het anticonceptieconsult?
Basis: Vrouwen die informatie, begeleiding en advies over het gebruik van anticonceptie hebben gekregen van een zorgverlener.
Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

Bijlage

Bijlage 1 – Pijnscores tijdens plaatsing spiraal (1/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	4%	17%	26%	48%	4%	7
Leeftijd						
18-24 jaar*	2%	5%	24%	61%	9%	7
25-35 jaar	3%	11%	25%	56%	4%	7
35-49 jaar	5%	26%	28%	37%	3%	5
Opleiding						
Laag/midden**	8%	22%	28%	36%	4%	6
Hoog	3%	16%	26%	50%	4%	7
Inkomen						
Beneden modaal	4%	7%	11%	67%	10%	8
Midden inkomen	3%	19%	30%	43%	4%	6
Boven modaal	6%	12%	31%	48%	1%	6
Etniciteit						
Geen migratieachtergrond	3%	18%	26%	48%	5%	7
Niet-Westerse migratieachtergrond*	9%	9%	27%	47%	3%	7
Westerse migratieachtergrond*	4%	15%	31%	46%	2%	6

B7. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

**Vanwege te weinig waarnemingen onder laagopgeleiden, is de groep samengenomen met middelbaaropgeleiden.

Bijlage 1 – Pijnscores tijdens plaatsing spiraal (2/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	4%	17%	26%	48%	4%	7
Soort spiraal						
Hormoonspiraal	4%	16%	27%	48%	4%	7
Koperspiraal	6%	20%	23%	42%	6%	5
Vaginaal bevallen voor plaatsing						
Wel bevallen	6%	33%	38%	20%	2%	4
Niet bevallen	3%	9%	20%	62%	5%	7
Zorgverlener tijdens plaatsing						
Huisarts	3%	15%	27%	51%	4%	7
Gynaecoloog	6%	14%	22%	47%	8%	7
Verloskundige	1%	31%	34%	32%	1%	5
Op gemak bij zorgverlener die spiraal plaatste						
(Heel) erg op mijn gemak	5%	20%	28%	43%	2%	6
Neutraal	1%	13%	29%	46%	9%	7
(Helemaal) niet op mijn gemak	0%	2%	9%	78%	9%	8

B7. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het plaatsen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=583). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

Bijlage 2 – Pijnscores na plaatsing spiraal (1/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	7%	27%	32%	31%	2%	5
Leeftijd						
18-24 jaar*	0%	14%	33%	48%	5%	7
25-35 jaar	6%	19%	35%	35%	2%	6
35-49 jaar	9%	37%	28%	21%	1%	4
Opleiding						
Laag/midden**	7%	33%	21%	34%	1%	5
Hoog	6%	26%	34%	30%	2%	5
Inkomen						
Beneden modaal	2%	16%	29%	46%	5%	7
Midden inkomen	6%	28%	33%	28%	2%	5
Boven modaal	9%	31%	33%	24%	1%	5
Etniciteit						
Geen migratieachtergrond	6%	27%	32%	31%	2%	5
Niet-Westerse migratieachtergrond*	4%	27%	29%	33%	0%	5
Westerse migratieachtergrond*	11%	25%	31%	26%	6%	5

B8. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren in de eerste paar uur na het plaatsen van de spiraal?

Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=560). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

**Vanwege te weinig waarnemingen onder laagopgeleiden, is de groep samengenomen met middelbaaropgeleiden.

Bijlage 2 – Pijnscores na plaatsing spiraal (2/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	7%	27%	32%	31%	2%	5
Soort spiraal						
Hormoonspiraal	7%	28%	32%	31%	1%	5
Koperspiraal	7%	24%	33%	26%	6%	5
Vaginaal bevallen voor plaatsing						
Wel bevallen	12%	45%	28%	11%	1%	3
Niet bevallen	4%	18%	33%	40%	3%	6
Zorgverlener tijdens plaatsing						
Huisarts	6%	26%	33%	32%	1%	5
Gynaecoloog	6%	20%	30%	37%	5%	6
Verloskundige	10%	45%	30%	11%	1%	3
Op gemak bij zorgverlener die spiraal plaatste						
(Heel) erg op mijn gemak	9%	31%	32%	26%	1%	5
Neutraal	2%	22%	31%	37%	5%	6
(Helemaal) niet op mijn gemak	0%	9%	32%	51%	6%	7

B8. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren in de eerste paar uur na het plaatsen van de spiraal?

Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal is geplaatst (n=560). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

Bijlage 3 – Pijnscores tijdens verwijdering spiraal (1/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	14%	34%	25%	22%	1%	4
Leeftijd						
18-24 jaar*	0%	51%	32%	17%	0%	3
25-35 jaar	11%	23%	30%	26%	2%	5
35-49 jaar	18%	39%	20%	20%	1%	3
Opleiding						
Laag/midden**	14%	36%	28%	16%	0%	3
Hoog	14%	33%	24%	24%	1%	4
Inkomen						
Beneden modaal	14%	34%	23%	24%	3%	5
Midden inkomen	10%	29%	31%	24%	0%	4
Boven modaal	17%	38%	20%	19%	1%	3
Etniciteit						
Geen migratieachtergrond	14%	35%	26%	21%	0%	3
Niet-Westerse migratieachtergrond*	0%	24%	21%	39%	0%	6
Westerse migratieachtergrond*	22%	24%	16%	21%	7%	3

B16. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het verwijderen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Indien de spiraal nog niet is verwijderd, kunt u dit als antwoordoptie aangeven.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is (n=351). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

**Vanwege te weinig waarnemingen onder laagopgeleiden, is de groep samengenomen met middelbaaropgeleiden.

Bijlage 3 – Pijnscores tijdens verwijdering spiraal (2/2)

	Helemaal geen pijn (0)	Weinig pijn/dragelijke pijn (1-3)	Matige pijn (4-6)	Ernstige pijn (7-9)	Ondraaglijke pijn/de ergste pijn die ik me kan voorstellen (10)	Mediaan pijnscore
Totaal	14%	34%	25%	22%	1%	4
Soort spiraal						
Hormoonspiraal	14%	33%	26%	22%	0%	4
Koperspiraal	16%	33%	24%	19%	2%	3
Vaginaal bevallen voor plaatsing						
Wel bevallen	23%	42%	20%	13%	0%	2
Niet bevallen	9%	29%	28%	28%	2%	5
Zorgverlener tijdens plaatsing						
Huisarts	11%	35%	26%	25%	1%	4
Gynaecoloog	13%	31%	23%	23%	2%	4
Verloskundige	27%	38%	23%	9%	0%	2
Op gemak bij zorgverlener die spiraal plaatste						
(Heel) erg op mijn gemak	18%	36%	26%	17%	0%	3
Neutraal	4%	34%	26%	29%	1%	4
(Helemaal) niet op mijn gemak	6%	17%	19%	45%	7%	7

B16. Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoeveel pijn u heeft ervaren tijdens het verwijderen van de spiraal? Hierbij staat een 0 voor helemaal geen pijn en een 10 voor ondraaglijke pijn / de ergste pijn die u zich kunt voorstellen. Indien de spiraal nog niet is verwijderd, kunt u dit als antwoordoptie aangeven.

Basis: Vrouwen waarbij de spiraal verwijderd is (n=351). / Rest tot 100%: 'Weet ik niet (meer)' of 'Wil ik niet zeggen'.

*Vanwege te weinig waarnemingen (n=<50) zijn de resultaten indicatief.

**WILLEN
WETEN.
ZEKER
WETEN.**

Bedankt